45 ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 171 Կ. ՊՈԼԻՍ 7/20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1901 10 ՇԱՊԱՆ 1319 7 ԹԸՇՐԻՆԻ ՀԱՆԻ 1317 ՇԱԲԱԹ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ Ի ԷՖԿԻԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պալը Ալի ճաւսէսի, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50
Գաւառներու համար	108 ղրշ.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
اوحانس فرید قیصریان
مطبعه و اداره خانه سی
باب عالی جوارنده ۳۸ نومرولی دائره عمومیه

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ԱՆԳԼԻԱ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Ա.

Պէտք չպիտի ըլլար սա միջոցիս ի վեր հանել Ռուսիոյ և Անգլիոյ յարաբերութիւններուն վիճակը ի մասին Բամիրի լեռնաշղթային, այսինքն Հինդկաստանի խնդրոյն, եթէ նոր պարագաներ չի գային կարեւորութեան նոր ուժ մը տալ վերոյիշեալ երկրին հիւսիսային սահմաններուն մէջ անցած դարձածին։

Անգլիոյ և Ռուսիոյ կեդրոնային Ասիոյ մէջ հետեւած կամ հետեւելիք քաղաքականութիւնները՝ իրենց յառաջ բերելը կարելի եղող փոփոխութեանց կարեւորութեանը բաղդատմամբ գրեթէ բոլոր երկիրներու ժողովրդոց համար միջազգային կիրպարանք մը ստացած են։ Ամէն մարդ՝ երեւակայելով վերոյիշեալ վիթխարի կառավարութեանց ահագին ուժերը, կը կարծէ թէ մեծ տերութիւններ իրար պիտի զարնուին երբ Թօմանօֆները և Անկլօ-Սաքսոնները զինուց ուժերն մրցին երկրագունդին այդ արտասովոր թերակղզւոյն շուրջը։

Բայց ընդհանուր տպաւորութիւնը սա է թէ, անդրկասպեան երկաթուղւոյ գծին մինչեւ Մերվ և աւելի անդին երկարելը Ռուսիոյ խիստ գերադանց դիրք մը կը շնորհէ. թէ՝ ինչպէս կատուն թաթիկի մէկ հարուածով մը կրնայ ձեռք անցնել անչարժ կեցող մուկը, նմանապէս քաղաք զինուորներն ալ սոսկ Բէնճապի դաշտերուն մէջ չըրջապատելու մը ընելու ձանձրոյթը քաշելով, (մինչպէս պարզապէս շրջադայելու կ'երթային Անգլիացիները դէպի Հարաւային Աֆրիկէի Վալի դաշտերը...) պիտի կրնան մարսել ամբողջ Հնդկաստանը։

Ժողովրդեան խաւերուն մէջ այս կարծիքն է որ կը տիրէ, որովհետեւ այդ տեսակ շրջանակներու վերաբերուող անհատները գաղափար չունենալով բրիտանական կայսրութեան համայն ուժերուն վրայ, մի միայն Ռուսիոյ շատ զօրք և շատ հող ունենալը կը յիշեն։

Օրինակի համար չեն դիտեր թէ եթէ Անգլիա օտար երկիրներուն զինուորական օրէնքներն ի գործ դնէ՝ արեւգակը իր հորիզոնին վրայ միշտ փայլող կայսրութեանը մէջ, ռուս բանակներն աւելի բազմամարդ բանակներ կրնայ ունենալ։ Չեն գիտեր նաև թէ՝ եթէ Ռուսիոյ ունեցած հողերուն տարածութիւնը 22 միլիոն հազարամէթր քառակուսիի կը հասնի, բրիտանական երկիրներունը եթէ չանցնի 30 միլիոնը, գէթ կը հաւասարի այս թիւին։ Բոլոր Ռուսիոյ բնակիչներն՝ մինչ իսկ չենական խնդրոյն արդիւնքը եղող հոգային փոփոխութիւնները նկատի առնելով հաշիւ թէ 150 միլիոնի չափ ժողովուրդ մը կը կազմեն, մինչդեռ մի միայն Հնդկաստանի մէջ 300 միլիոն բնակիչ կը գտնուի։ Ռամիկներու կարծիքը՝ մինչ իսկ եթէ չափազանցեալ ըլլայ չէ կարող պարտաւորիչ ենթադրուիլ։ Բայց եթէ լուրջ թերթեր ժողովրդոց դիւրահաւանութենէն օգտուելով իրականէն դուրս գաղափարներ ներշնչեն, բնական է որ չզարմանալ անկարելի կ'ըլլայ։

Այս դասակարգին վերաբերող թերթերը ընդհանրապէս ֆրանսական մամլոյն մէջ կը գտնուին, իրենց գլուխը ունենալով Թանը, Տէպան և Ֆիգարօն»։ Ինչ որ անցնի դառնայ կալկաթայի և կամ Սիմլայի մէջ, ամէնէն անեղան քանն մինչ իսկ արտասովոր և անգլիական շահերու տեսակէտով խիստ յոռետես կարեւորութիւն մը կ'ստանայ այդ թերթերուն մէջ։ Տարակոյս չկայ թէ ամէն անգամ ուր Մեծն Բրիտանիոյ դիրքը կը խախտի Հնդկաստանի մէջ, բնականաբար Ռուսիոյ վարկն ալ կը մեծնայ ու կը մեծնայ առանց հաճար։

Բայց չէզոք դատողները դժուարութիւն չեն գտար ըմբռնելու թէ Ֆրանսայի կէս պաշտօնական թերթերը Ֆրանդօռուս զինակցութիւն տեղի տրուած յուսախաբութեանց տպաւորութիւնը անհետացնելու համար է որ այդպիսի լեղու մը կը գործածեն... եթէ վերոյիշեալ դաշնակցութիւնը մի միայն Զարերու կառավարութեան ելեմտական վիճակը բարւոքելու կը ծառայէ, գէթ Ռուսիա ալ մեծ տերութիւն մըն է... այնպիսի տերութիւն մը որ 24 ժամուն մէջ կրնայ գրաւել ամբողջ Հնդկաստանը... ապա մեծ բարեբաղդութիւն մըն է այդպիսի երկրի մը հետ դաշնակից ըլլալը։ Մէկդի դնելով Անգլիոյ դրամական առաւելութիւնները, դրամը որ պատերազմին ջիղն է, եթէ անցնինք ռազմագիտական տեսակէտին, պիտի տեսնենք որ Բամիրի անցքերէն անցնելու գործը խիստ դիւրին բան մը չէ։

Շատոնց ի վեր ճշմարտութեան կարգը անցած է սա պարզան թէ, Ռուսիոյ համար երկու ճամբայ կայ Հնդկաստան մտնելու, մին Հէրաթ Բանտանար՝ Խայբէր և Բիշաւէրի ուղղութիւնը։ իսկ երկրորդը՝ Պարսկաստանի հիւսիսային արեւելեան մասին մէջ գտնուող Սարէքի գետակէն անցնելով, Խորասանի՝ Պէյուճիսթանի դաշտերուն, Մօլիսան լերանց կիրճերուն, և ամէնէն վերջը Ընդոսի ափանց ուղղութիւնը։

Առաջին բանը շատ ծանուած է ռազմագէտներու և քաղաքագէտներու կողմանէ։ Պիտմարք առանց ռազմագէտ մը ըլլալու ըսած է չափազանցօրէն թէ՝ Բաղաքները Պուխարայի առնապատներէն Բէնճապի դաշտերը հասնելու համար՝ պէտք է 60 տարիի չըրջան մը ըլլալու,

Նախարարապետը յայտնել ուզած է թէ սահիկ գժուարին գործ մ'է, որովհետեւ արդէն Բամիրի և չրջակաները գտնուող Բուչրի, Խայբէրի, Բիշաւէրի դիրքերն միջին հաշուով 4-5000 մէթրօ բարձրութիւն ունին, և ահռելի կիրճերով ու ապառաժներով պատպանուած են։ Ասկեց զատ, անգլեռուսական պայմանագիրներ կան, որոնց չնորհիւ Բամիրի բարձրադոյն դիրքերը Անգլիացւոց ձեռքը մնացած են։ Բայց կրնայ ըլլալ որ Ռուսերն փոխանակ ուղղակի Բամիրէն իջնելու՝ Աֆղանիսթանի ուղղութիւնը նախամեծարեն։ Այլ սակայն Բրիտանական կառավարութիւնը միշտ մտերիմն եղած է վերոյիշեալ երկրին էմիրներուն։ Ապտիւրրահմանի մահէն վերջ, իր յաջորդը Հապիպուլլահ աւելի ջերմ յարաբերութիւններ կը տածէ Հնդկաստանի կառավարիչ Լորտ Քըրզընի հետ, մանաւանդ այս վերջինին հրամանաւ կրօնական պետերէ բաղկացեալ արտասովոր պատուիրակի մը Քապուլ այցելելէն վերջ։

Աֆղանիսթանի բարեկամութիւնը ձեռք անցնելէ վերջ, կը մնար զսպել Խայբէրի՝ Զիթրալի մէջ բնակող, տեղացի պատերազմիկ ազգերն, գլխաւորաբար Աֆրիտիներն և Օրաքզայիներն։

Ահա այս վերջիններուն վրայ լուրջ հակողութիւն մը կարենալ բանեցնելու համար է որ Լորտ Քըրզէն Բէնճապի դաշտերն հիւսիսային մէկ մասը անջատելով Նոր Հիւսիսային արեւմտեան գաւառ մը կազմած է, և գնդապետ Տէան ալ կառավարիչ կարգած է։

Միւս կողմէ Ռուսիա որքան որ Լհասսայի, Տալաի Լամայի հետ դաշնակցութիւն մը մտցնել ուզէ, Քաղաքները Թիլէթը գրաւելով, Էվերէսթի՝ Տալակավիրիի՝ Քինչէնչունկայի կիրճերէն Գանգէսի դաշտերը չեն կրնար դրաւել։ Կը մնայ այժմ տեսնել թէ ինչ է Խօրասան-Պէյուճիսթան ուղղութեան կարեւորութիւնը, և բաղդատել Ռուսիոյ և Անգլիոյ հաւանական ուժերը։

Ա. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԿԱՐՃ ՔԱՐՈԶՆԵՐ

ՀԱՆԱՊԱՐՀԸ ԿԱՄ ԿՐՕՆԱՊԷՏ ԱՆՏԱՐԲԵՐ ՍՐՏԵՐԸ

«Եւ ի սերմանելն իւրում՝ էր «որ անկաւ առ ճանապարհաւ»
(Մատթ. Ժ.Դ. 4)

Առաջին գեղեցիկը՝ ուր Քրիստոսի Ս. Աւետարանի սերմը ցանուեցաւ, կարծր հող մ'էր, որուն մէջ, ա'ն սերմը չկրցաւ մուտ գտնել։ Այս պատկերով ներկայացուած ունկնդիրներուն նկարագիրն է հոգեւոր անդէպ-ԷՆԹԱԾ։ Այս կարգի ունկնդիրներն ա'ն խիստ ու կարծր սրտերն են, որոնց մէջ, աւետարանի ու կրօնի խօսքը չի մտներ, չի յուզեր եւ չարդիւնաւորեր։ Կրօնապէտ ու հոգեւորական խաստաստիկ են ասոնք։ 1.— Այդ խստասրտութեան պատճառները.—Հոգեւոր անզգայութիւնները զանազան են, 1. Կրօնապէս պէտ-ՊՐԵՆանզգայութիւն.—Կրօնապէս անտարբերներու հոգեւորական խրատասրտութիւնը բառնալու համար, եկեղեցւոյ հովիւը կ'ջանայ չահադրգռել զանոնք քրիստոնէական կրօնի ճշմարտութիւններով եւ մեր Ս. Եկեղեցւոյ հաւատալիքներով, բայց անոնք՝ չգիտնալով կրօնքը ու եկեղեցական առանդութիւնը՝ բոլորովին զրկուած կ'մնան եկեղեցւոյ չնորհած մխիթարութենէն. ստուար թիւ մը կը կազմեն այսպիսիները, որ ցաւալի է ըսել, կրօնական ոգման տարերքն անգամ չեն ընդունած, կրօնական անզգայութեան մէջ ինկած են նաեւ կարգ մը պատանիներ որ չեն գիտեր թէ՝ ո'վ է Յիսուս Քրիստոս, ինչ է հոգին, ինչ է մեղքը և այն. և որոնք իրենց ծնողաց անփութութեամբը բնաւ կրօնական դաստիարակութիւն չեն առած, այսպիսիները մշտական ցաւ մը կ'պատճառեն հոգեւոր պաշտօնէին։ Բայց, պէտք է ըսենք թէ՝ այս կրօնական անզգայութիւնը տեւական չիկրնար ըլլալ, քանի որ հոգեւոր ճշմարտութիւնը հասկընալու համար, բարձր իմացականութեան մը եւ հմտութեան պէտք չկայ, և թէ՝ նոյն ճշմարտութիւնը՝ անուններուն եւ ազգանունները հասողութեան չափով յայտնուած է, Աստուծոյ կողմէն, «Գոհանամ զքէն, Հա'յր, զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց եւ ի գիտնոց եւ յայտնեցեր զայս։» 2. ՆԵՌԵՌԿՐՕՆԱՊԵՏ անզգայութիւնը, որուն հաւատարապէս ենթակայ եղած են շատ մը ազգեներ և զարգացեալ մարդիկ, որոնք իրենց հոգեւոր գործերը բարձի թողի ըրած՝ աւելի ոյժ կուտան իրենց մարմնաւոր գործերուն եւ միայն նիւթը կ'գնանին եւ ուրիշ իրականութիւն չեն գիտեր։ Այս ունկնդիրներուն համար, Աստուծոյ, հոգւոյ, մեղքի և սրբարարութեան գաղափարները անհիմն, տարտամ և ցնորական խորհուրդներ կ'մնան։ Հոգեւորի մասին՝ այս անտարբերութիւնը անուշադրութիւն յառաջ կ'բերէ, անուշադրութիւնն ալ, բնականապէս հոգեկան վնասներ։ Նիւթակրօն անտարբերները իրենց հոգիին համար, խնամք չեն տանիր, և զգաղուած կ'ըլլան ա'ն պահուն, երբ Աստուած կ'խօսի. այսպիսիներուն համար, կարեւորութիւն չունին աւետարան, կրօնք եւ բարեպաշտական գործեր, ասոնց նիւթակրօն գաղափարները կ'փակին Աստուծոյ խօսքին բոլոր ճանապարհները և չեն թողուր տեղ մը՝ ուրկէ Ան կարող ըլլայ մուտ գործել, և եթէ աստուածային սէր մը՝ ո և է կերպով մուտ գործէ ասոնց մէջ. այդ անպատրաստ և ամուլ սրտերու մէջ, ան կ'կոխոտուի եւ կոչնչանայ։ 3. Կասկածոտ անզգայութիւն.—մարդիկ կան՝ որ յառաջագոյն կ'որոշէն, հոգեւորի մասին, անզգայ ըլլալ, համբերութիւնը և ժուժկալութիւնը չեն սիրեր, ի մի բան չեն սիրեր, ա'ն հոգեկան կեանքը որ կ'պահանջէ քարեպաշտութեամբ ապրիլ։ Ամէն անգամ որ յորդորներ պիտի լսեն հոգեւոր ու բարոյական այս կարեւոր նիւթերուն վրայ, կ'վարագուրեն իրենց սիրտը և կամաւ անտարբեր կ'ըլլան։ Աւելի պարզ մինչոյներ մալ ունին այսպիսիները. կ'ասեն Աստուածաշունչը եւ հետ կ'մնան այն տեղերէն ուր եկեղեցիէն ուր Աստուծոյ խօսքը կ'քարոզուի։ Անտարբերներ ալ կան՝ որ կ'ըսեն իրենց հոգեւորականներուն թէ՝ «մենք պիտի սիրէինք լսել ձեր խօսքերը, բայց դուք մեղի բարոյական դասեր պիտի տաք. և այդ դասերը չա՞տ ծանր են»։ Այնպիսի մարդեր կան՝ որոնց համար, եթէ քարոզիչը քիչ մը կծու կերպով խօսի և անոնց կրօնական անտարբերութեան դպչի, քանի մը կիրակիէն, պիտի տեսնուի որ կ'սկսին եկեղեցիէն պակսիլ, ցաւալի սխալ մ'է սա։ Աղէկ նայեցէք ձեր սրտին խորը, չըլլայ որ երբ Աստուծոյ խօսքը ծանր երեւնայ, հոգեւոր անզգայութեան և խստասրտութեան կամայական փորձ մը ընելու ճիգն ունենաք։ Զգուշացէք, լաւագոյն հոգերը՝ երբ խնամով չեն մշակուիր, ուրիշ տեսակ հողերէն աւելի կարծր վիճակ մը կ'ունենան։ Սրտեր կան որ, կրօնական տեսակէտով, երբեմն բաց կ'ըլլան և խանդոտ, և երբեմն ալ, գոց և խիստ։ Կան որ կը հիանան աւետարանական խոստումներու վրայ, բայց հոգեւորական ծանր պարտքերը կ'խրտչեցնեն զանոնք։ Ոմանք քարոզչին մարիկ կընեն՝ երբ կը խօսուի անոնց՝ Աստուծոյ բարութեան և մարդուն թշուառութեան վրայ, բայց երբ խօսուի զղջման և ապաշխարութեան և կրօնական պարտուց վրայ, մտիկ ընել չեն ուզեր։ 4. Ո-ՆԱԿՈՒԹԵԱՆ անզգայութիւն—ունակութեամբ շատ անգամ մեղքեր կ'գործենք. ունակութիւնը խղճմտանքը կը թթացնէ, կ'քնացնէ և կ'սպանեն, ինչէն է որ մեր ունկնդիրները չեն զգար իրենց մեղքին ծանրութիւնը, վասն զի ունակութեամբ խստացած՝ բրտացած են։ Ունակութեամբ կը մեղանչեն ասոնք՝ որ կ'ապրին առանց Աստուծոյ վրայ խորհելու, առանց զԱստուած սիրելու, այս անտարբեր կեանքը սովորական բան մը եղած է իրենց համար։ Աւետարիկ թէ ինչո՞ւ համար Ս. Գիրց խօսքերը և ամենէն ազդու քարոզները ա'նքան քիչ արդիւնք յառաջ կ'բերեն հոգեւոր խստասրտութեան մը, զոր կ'արդիւնն Ս. Աւետարանը ու մեր Ս. Կրօնքը։

2.— Ինչ է սաոր դարմանը.

Կրօնական հարկաւոր փոփոխութիւնը մեր վրայ ունենալու համար, ինչ ընելու է. փնտռենք թէ՝ ի՞նչ տարբերութիւն կայ արգասաւոր հողին և ճանապարհին մէջ։ 1. «Արգասաւոր հողը հնձակուած է, մինչ ճանապարհը՝ ոչ».— Հոգեւոր կրթութեամբ, ապնուացուցէք ձեր սիրտը, ապա թէ ոչ՝ անխնամի հողի մը պէս, ան պիտի կարծրանայ։ Աստուծոյ խօսքը կարդալէ ու լսելէ յառաջ, ինքզինքիդ ժողվեցէք, մտածեցէք թէ՝ Աստուած պիտի խօսի ձեզի։ Աղօթք ըրէ՛ք, ո՛ և է խստասրտութիւն չի կրնար դիմադրել աղօթքին։ 2. «Ճանապարհը բաց է բոլոր անցորդներուն, մինչդեռ հնձակուած հողը փակ է անոնց առջեւ».— Երբ Աստուած կը խօսի ձեզի, ձեր նայուածքը և ձեր միտքը զբօսանքի և անուշադրութեան մի՛ տաք. հակակրօն բոլոր մտածումներուն առջեւ, ձեր մտաց դռները գոցեցէք։ 3. «Երբ հողը հնձակուած ու սերմանուած է, պէտք է սերմը ծածկել».— Եկեղեցիէն մեկնելէն, Ս. Աւետարանի ընթերցումէն և կամ տարողէն վերջ, պէտք է մտածել, ինչ որ լսեցիք, ինչ որ հոգեւորապէս վայելեցիք. հանդարտ սրտով և անդրադարձ մտքով դուք ձեզէն յիշեցէք, պիտի զգաք թէ՝ Աստուծոյ Աւետարանին բարի սերմը ձեր ներսը կը մտնէ ապաշխարութեան փրկարար կսկիծներով, խանդոտ պաղատանքներով և հաստատ առաջադրութիւններով։ 4. Երկրագործը՝ իր սերմը ցանելէն վերջ, կը հանգստանայ, մինչ կը ննջէ. սերմը կը բուսնի, բայց մեր հոգեւոր կեանքին մէջ, առանց մեղի բան մը չի կատարուիր։ Աղօթքի և մտածականի մեր աշխատութիւնը ամէն օր թո՛ղ չարունակուի, ա՛ և է կրօնական անտարբերութիւն՝ չի կրնար դիմադրել այդպիսի հոգեւոր պատարաստութեան մը։ Տգիտութիւնը պիտի փոխակերպի իմացականութեան մը՝ որ պիտի առաջնորդէ Աստուծոյ ճշմարտութեան, նիւթակրօնութիւնը պիտի անհետանայ՝ տեղի տալու համար հոգեւոր կեանքին, ձեր մէջ. պիտի չինուի ուրիշ ունակութիւն մը, որով պիտի սիրէք, պիտի ըմբռնէք և պիտի գործադրէք ա'ն կրօնական ճշմարտութիւնը զոր կը լսէք։ Անդադրում աշխատութեամբ, կրնաք ձեռք բերել այս հոգեւոր արդիւնքները, բայց եթէ դուք կը կարծէք թէ՝ առանց կրօնական աշխատութեան, ճշմարիտ քրիստոնեաներ կրնաք ըլլալ, ինքզինքիդ կը խաբէք. Քրիստոս ըսած ու կրկնած է. «Հոգեւորապէս ջանացէ՛ք ու աշխատեցէք»։ Ան պատուիրած է՝ մեր հոգեւոր կրթութեան հետ, կցել աղօթքը և անդադրում աղօթք. «Ցամենայն ժամ յաղօթս կալ և մի՛ ձանձրանալ». աղօթքը՝ քրիստոնէին մեծ մխիթարութիւնն է։

ՄԿՐՏԻՉ Վ. ԱՂԱՒՆՈՒՆԻ
Կոստանդնապոլսոյ

ԿԻՆԸ

Կինը այն առանցքն է որուն վրայ կը դառնայ մարդկութեան ճակատագիրը. այն թաքուն զօրութիւնն է որ ամէն տեղ կը մտնէ լռիկ և իր ուզած ձեւով կը չափէ, կը սնօրինէ, կը կազմակերպէ։

Կեանքի ամենէն անմեղ դէպքերուն մէջ, ինչպէս նաեւ, պնտութեան ամենէն փառաւոր ու պանծալի էջերուն մէջ, հոն է կինը միշտ արթուն ու ազդեցիկ։

Երբեմն Պէթրիս մէ որ վիրաւոր Տանդէն կ'առաջնորդէ երկնից ու դժոխոց գռներէն ներս, ներշնչումը ըլլալով այն հանճարին՝ որ գուցէ մարէր վհատ՝ դեռ իր ակնախտիղ ճառագայթը չցոլացուցած մարդկութեան վրայ։

Երբեմն Դորնիլիա մէ որ գուրգուրանօք կը հակի օրօրոցի մը վրայ և անճառելի բերկրութեամբ կը փայփայէ իր անդին գոհարը։

Երբեմն ալ, աւա՜ղ, նոյն ինքն Բէնեդերուղն է որ դժոխքի մահահամբոյր բոյրով կը մահացնէ, կը կործանէ ամենէն վեհ հոգիները։

Ան կամ ան, կինը անմեկին ընկերն է ամէն տարիքի և ամէն դասակարգի մարդոց, ներշնչելու և սիրելու։

Ի՞նչ վճռական վայրկեաններու մէջ կինը՝ իր մեկ նայուածքով անյաղթելի կամքերուն յաղթահարած է, իր առաքինուն կռուան ըրած է զանոնք. բայց, այդ վեհանձն էակը չատ անգամ պարտեալին ձեռք կը կարկառէ և կը կանգնէ զայն վերսին՝ կերպարանափոխուած։

Կնոջ սիրան է որ կը վարէ արանց միտքը, անոր սիրութիւնն է որ կը զօրացնէ ու կ'ոգեւորէ զայն, անոր խանդակաթ ու համակ անձնուէր սէրն է որ յարատեւութիւն և ոյժ կուտայ անոր։

Այո՛, կնոջ մէջ անձնուէր սիրոյ այն երկնաւոր չնորհքն է որ անգին է. ինչ կ'արժեն անոր քով մայրն բարձր կարողութիւնները, անոնք հեղ հեղնաւոր են, բայց անոր սէրը, անհուն՝ ա-նոնք կը մարին՝ բայց ինոր գորովը անչէջ է։

Կինը հրեշտակներուն հետ բան մը ունի հաւասարակց... վրեան ու թշուառն ալ է մանաւանդ իր ծիրին առարկան։

Ահա թէ ինչ էր կինը անցեալին մէջ՝ երբ այնքան անձուկ էր իր առաջադէմը. և ինչ պիտի ըլլայ արդեօք ապագային, երբ իր պարփակեալ թեւերն արձակուին և նախապայմանց լուծէն խպա՜ռ ազատ թողուի։

ՎԻՕԼԱ

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻ ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

(Տարբերանան)

ՋՈՒՐԸ

ՊԱՀԼՈՒՈՒՆ

Անուշա՛ կը ներէ զուարճախօսն Պաւլոս, եթէ իր վերնագիրը առնելով կը համարձակինք գրել անոր տակ։ Եւ այս նեղոդամութեան վրայ վստահ ըլլալով, ահա կ'սկսիմ գրել։

— Ջուրը... բայց ո՞վ չի ճանչնար այդ մարմինը որուն վրայ կուզէք խօսիլ մեղի։

— Ա՛յո՛, կուզեմ խօսիլ ջուրին վերայ, որովհետեւ վստահ եմ թէ ձեր մէջէն շատերը բան մը չեն գիտեր անոր վրայ (չվշտանաք ինձի դէմ, իրողութիւնն է ասիկա)։ Դուք միայն կը ճանչնաք ջուրը և ՈՉԻՆՉ ԴԻՏԷՔ անոր վրայ, կը հաստատէ՞ք։

— Վա՛յ. իրա՞ւ կ'ըսէք. Պաւլոսէն ալ ասոր փրթաք դուք. անիկա մեր չգիտցած, չլսած բաներուն վրայ կը խօսէր, դուք պիտի խօսիք մեղի ամէնուս ծանօթ մարմնի մը վրայ, և կ'ըսէք թէ անոր վրայ ոչինչ գիտէք լա՛ւ, տեսնենք։

— Եթէ այդչափ վստահ ես թէ իմ ընկերներս գիտես, ըսէ՛ տեսնեմ թէ ջուրը ինչ բաներէ կազմուած է։

— Անմահա՛ հարցում, ինչ ըսել է, ջուրը ջուր է, ինչ բաներէ կազմուած պիտի ըլլայ։

— Ես գիտէի որ այդ պատասխանը պիտի ընդունէի, և ասոր համար ըսի թէ ոչինչ գիտէք ջուրին վրայ։ Ուրեմն հիմա մտիկ ըրէ որ սորվիս։

Մինչև ԺԸրդ դարուն վերջին կէսը, մարդիկ ճիշդ ձեզի պէս կը մտածէին, ջուրին վրայ շատ բան դիտէին, թէ ջուրը պարզ մարմին մըն է այսինքն՝ ուրիշ տարրերէ կազմուած չէ. (մինչ ընենք, չարաճճի ջուրը այդ խեղճերուն աչքը գոցած էր)։ Սակայն՝ երբ երկանգլիացի գիտուններ Գէվէնտիշ և Բրիսթլի, առաջինը 1766ին ջրածինը, երկրորդը 1772ին թթուածինը գտան, այլ և այլ փորձերէ ետք վերջապէս գտան որ ջուրը բաղադրեալ մարմին մըն է, և ոչ թէ պարզ մարմին մը՝ ինչպէս մինչեւ այդ ատեն կը կարծուէր։ Ջուրը բաղադրեալ մարմին մըն է ըսելով պէտք է հասկնանք թէ երկու տարրերէ կազմուած է անիկա, և այդ տարրերն են Ջրածին (hydrogène) և թթուածին (oxygène)։

— Ուրեմն ջուրը երկու տարրերէ բաղկացած է հա՞. զարմանալի բան։

— Եւ թէ այնչափ վստահ ենք ասոր վրայ, որչափ վստահ ենք որ հա՛ ենք կամ երկու անգամ երկու չորս կ'ընէ։

— Սակայն ինչո՞ւ գիտանք թէ այդպէս է. փորձով կրնա՞ս ապացուցանել մեզի։

— Հապա, իրաւ միաքս ձգեցիք, աւելի աղէկ կ'ըլլայ որ փորձով հաստատեմ ձեզի։ 1800 թուականին է որ Քարլիսըլ և Նիքոլսըն (1753-1815) անգլիացի տարրաբանները ցուցուցին թէ ջուրը կրնանք տարրալուծել ելեքտրական բարտով (pile)։ Այս փորձը կատարելու համար կ'առնենք գաւաթ մը՝ որուն մէջ թթուացած ջուր կը լեցնենք. այս գաւաթին յատակէն անցուած են լանսկիէ (platine) երկու թելեր՝ որոնց վերի մասերը կը ծածկենք երկու աստիճանանիշ փորձանակներով (eprouvette) որոնց մէջ ալ կայ թթուացած ջուր։ Մոռցանք ըսելու թէ լանսկիէ թելերը հաղորդակցութեան մէջ են ելեկտրական բարդին հետ. հիմա, երբ ելեքտրական հոսանքը կուտանք, կը տեսնենք որ կաղի պղպջակներ պըղ պըղ կ'ելլեն ու կը հաւաքուին փորձանակներուն մէջ, (փորձանակ ըսածս ուրիշ բան չհասկնաք, այնպիսի խողովակներ են՝ որոնց մէկ ծայրը գոց է և միայն մէկ կողմը բաց... հոր մը պէս)։

— Այս ամէնը աղէկ. ինծի ինչ կ'ելլէ ատկէ. փորձանակին մէջ բողբոջակ... ը՞ն, պղպջակներ կը հաւաքուին եղեր, ասով ապացուցած կ'ըլլաս թէ ջուրը երկու տարրերէ կազմուած է։

— Շատ մի՛ ամաչաբեր. ամէն բան իր տեղովը կ'ըսուի. գիտե՞ս առածը որ կ'ըսէ. «արագ մի՛ քալիր որ ոտքդ փոթի չի գայ»։

Շատ լաւ, հիմա հասկցուած է թէ այդ խողովակներուն մէջ լեցուած են ջուրը կազմող կազերը՝ որոնք տարրալուծուած են ալ, և. մէկ խողովակին մէջինը ջրածին է, իսկ միւսինը թթուածին։

— Շատ աղէկ, բանիս թէ գիտունները կամ տարրաբաններն ալ, ապացուցած են թէ ջուրը ջրածին և թթուածին կազմուած է, թէ երբ ելեկտրական բարդով (որուն ինչ ըլլալը չեմ գիտեր չիսակը ըսելով) տարրալուծենք ջուրը, այդ կազերը կելլեն և կը հաւաքուին երկու փորձանակներուն մէջ, ոսկայն ես ինչպէս պիտի գիտնամ թէ սա փորձանակին մէջ ժողվուածը ջրածին է և միւսին մէջինը թթուածին։

— Հիմա հասկցայ թէ բերանս բանալ չպիտի տաս դուն, աս որչա՛փ ան. համբեր ես, քիչ մը կ'սպասեն որ բսելիքս ըսեմ։ Արդէն ես ալ տակիս պիտի ըսէի, կառնենք մէկ փորձանակը, բերանը վար բռնած (որովհետեւ հակառակ պարագային կաղը կը թռչի կը փախչի՝ առանց մեզի իմաց տալու. պէտք է դիտնաս նաեւ որ ջուրով լեցուն գաւաթ մը երբ դարձնենք, ջուրը կը թափի, բայց կազերուն համար այսպէս չէ) ապա վառած մամ մը կը բերենք և մէջը կը մտցնենք, եթէ մոմը մարի ճայթիւնով մը, պէտք է դիտնալ որ փորձանակին մէջինը ջրածին է, կառնենք միւս փորձանակը և անոր մէջ կը ներմուծենք մէկ ծայրը քիչ մը վառած ածուխ. երբ ածուխը սկսի արագ արագ վառիլ, անոր մէջինը թթուածին է։

Միրկլի ընթերցող, թէ որ հարցնես թէ այս երեւոյթները ինչո՞ւ տեղի կունենան, պատասխանս իր տեղին պահելս կը յայտնեմ, և խօսք կուտամ յաջորդ անգամ այս նիւթին շարունակութիւնը գրել։

ԱՇՈՏ Ե. ՊԱԶՊԱԶԵԱՆ

ԼՍԱՐԻՁԻՆԵԼ

ԱԼՄԱՆԻԱ. Վէ ԻՆԿԼԻԹԷՐԱ.—Իմբէրթօր Վիլհէլմ հազրէթլերի՝ Լոնտրատաքի Ալմանիա սէֆիրի Գոնթ Հաճֆէլտ թարաֆընտան թագիմ իսիլէն իսթիֆանամէ իւզէրինէ, միւշարիւլյ սէֆիրէ խիթապէն պիր մէքթուպ եազարագ, մէզքիւր իսթիֆաի գապուլ իթիեին պէհան իթմիշ տիր։

Սէֆիր հազրէթլերի՝ Ալալընը սրհանթնտան սօյաեր մէմուրիյէթինէն իսթիֆա իթմէքտէ օլտուղու ճինէթլէ, մէզքիւր հատիսէէ պազգա պիր մանէա վէրիլմէէճէի թապիի տիր։ Ֆիլհագրգա միւշարիւլյ սէֆիր՝ ուզուն միւտէթանն պէրի խանթա պուլունուհօրաք։ Միւշարիւլյ՝ զէմանընդն էն պէօեիւք գրա՛ընը Լոնտրա խարիճինտէ կէչիրմէէճէ մէճպուր օլուր, սիեասի զէվաթլա կէօրիւշմէէճէ վագրթ պուլամազ, վէ մէէմուրիյէթինին իճապ իթտիեի վէզաիֆի չարնաչար մախյէթինտէքի մէմուրլարա հավալէ իտէր իսի։

Գոնթ Հաճֆէլ՝ 1885 սէնէսինտէ Լոնտրա սէֆարէթինէ թաեին իսիլտիեի վագրթ, զաթէն օլտուգճա գրամ բէյտա իթմիշ սիեասի բիճաք սէվլէթտէն իսի։ 1874 սէն 1878 է գատար՝ Մատրիտտէ սէֆիրլիք իթմիշ, վէ տահա սոնրա 3 սէնէ գատար չիմտիքի պաշվէքիլ գոնթ Պուլօվնն բէյտերի Պուլօվնն եէրինէ իսարիճիէ նէզարէթինէ թաեին օլուճմուշ իսի։ 1885 սէնէսինտէ Ալմանեանդն Լոնտրա սէֆիրի գոնթ Մուենթէր՝ Բարիզ սէֆարէթինէ թաեին օլունտուղընտան, գոնթ Հաճֆէլտ՝ Լոնտրա սէֆարէթինէ կէօնտէրիլմիշ, վէ եէրինէ տէ բրէնս Պիզմարգն մահատմը գոնթ Հէրպէրթ կէչմիշ իսի։

Գոնթ Հաճֆէլտ՝ Լոնտրաեա վասբլ օլտուղը վագրթ, Լորտ Սալիսբրիին օ գէմանքի էֆքեարընդն նէյրինէ վասբթա օլան «Մորնինկ Բոսթ» կազէթասը՝ քէնտիսինէ աթիտէքի սէօզլէրէրլէ ֆէվգէլատէ պիր թէվճճիւն կէսթէրմիշ իսի։

«Տիւնեանդն էն պէօեիւք պիր տէվլէթը պարիյէսի՝ էն պէօեիւք պիր տէվլէթը պէրրիյէսի հագդնտա հիչպիր բէգապէթ հիսսի ատույմազ.»

Պու ճիւմլէ Պիզմարգն մէչոր «Պալէնա իլէ ֆիլին պիրի պիրի իլէ սպրաշմալարը միմքին տէիիլ տիր» ճիւմլէսինի անսրբեսր իսի։

Ֆագաթ պու ճիւմլէնին հազրդաթը մանէասը՝ եավաշ եավաշ զարի օլմազա պաշլատը. պինաէն տէյէ «Մորնինկ Բոսթ»ըն 16 սէնէ էվվէլ կէօսթէրտիեի հիւսնը զանա, շիտտի Ինկիլիթէրատա բէյ չոդ քիշիլէր իշթիրաք իթմէեօր։

Ալմանեանդն թէրագգէ իթմէնէ պաշլատըզը սրբատա, Ինկիլիթէրա՝ գոնթ Հաճֆէլտին Լոնտրաեա թաեիրինտէն սոնրա, մէզքիւր թէրագգէնէ գարշու կէմմէնէ թէշէպպիւս իթմիշ տիր։ Լսանէն Պիզմարգն բոլիթիկասը՝ Ինկիլիզլերէ բէյ պէօեիւք էմէնիյէթ վէրմէեօր իսի։

Ճէյմսոն վագասը միւնասիպէթի իլէ, իմբէրթօր Վիլհէլմ հազրէթլերի թարաֆընտան Բրիսկէրէ թէլէկրաֆ չէքիլմիսի սրբատա, իբի հիւքիւմէթ ադրասընտաքի խուսուսիթի սոն տէրէճէյէ կէլմիշ, վէ Ինկիլիզլերէ բէյ պէօեիւք պիր սապրըզլըգ վերմիշ իսի։ Տիկէր թարաֆտան, Ալմանիա՝ թէրէգգիյաթընա տէվամ իտէրէք, պիր չոգ հարպ կէմիսի եարամագ իչուն ճէսիմ մէպպազլար սարֆ էյլէսիսինտէն, Ինկիլիզ էհալիսի՝ Ինկիլիթերանդն պաչլըճա բէզըպի՝ պազարընդն թախմինի վէճճ իլէ, ֆրանսա տէեիլ Ալմանեա որը զանն իթմէկէ պաչլատը։

— Հիմա հասկցայ թէ բերանս բանալ չպիտի տաս դուն, աս որչա՛փ ան. համբեր ես, քիչ մը կ'սպասեն որ բսելիքս ըսեմ։ Արդէն ես ալ տակիս պիտի ըսէի, կառնենք մէկ փորձանակը, բերանը վար բռնած (որովհետեւ հակառակ պարագային կաղը կը թռչի կը փախչի՝ առանց մեզի իմաց տալու. պէտք է դիտնաս նաեւ որ ջուրով լեցուն գաւաթ մը երբ դարձնենք, ջուրը կը թափի, բայց կազերուն համար այսպէս չէ) ապա վառած մամ մը կը բերենք և մէջը կը մտցնենք, եթէ մոմը մարի ճայթիւնով մը, պէտք է դիտնալ որ փորձանակին մէջինը ջրածին է, կառնենք միւս փորձանակը և անոր մէջ կը ներմուծենք մէկ ծայրը քիչ մը վառած ածուխ. երբ ածուխը սկսի արագ արագ վառիլ, անոր մէջինը թթուածին է։

Միրկլի ընթերցող, թէ որ հարցնես թէ այս երեւոյթները ինչո՞ւ տեղի կունենան, պատասխանս իր տեղին պահելս կը յայտնեմ, և խօսք կուտամ յաջորդ անգամ այս նիւթին շարունակութիւնը գրել։

ԱՇՈՏ Ե. ՊԱԶՊԱԶԵԱՆ

ԼՍԱՐԻՁԻՆԵԼ

ԱԼՄԱՆԻԱ. Վէ ԻՆԿԼԻԹԷՐԱ.—Իմբէրթօր Վիլհէլմ հազրէթլերի՝ Լոնտրատաքի Ալմանիա սէֆիրի Գոնթ Հաճֆէլտ թարաֆընտան թագիմ իսիլէն իսթիֆանամէ իւզէրինէ, միւշարիւլյ սէֆիրէ խիթապէն պիր մէքթուպ եազարագ, մէզքիւր իսթիֆաի գապուլ իթիեին պէհան իթմիշ տիր։

Սէֆիր հազրէթլերի՝ Ալալընը սրհանթնտան սօյաեր մէմուրիյէթինէն իսթիֆա իթմէքտէ օլտուղու ճինէթլէ, մէզքիւր հատիսէէ պազգա պիր մանէա վէրիլմէէճէի թապիի տիր։ Ֆիլհագրգա միւշարիւլյ սէֆիր՝ ուզուն միւտէթանն պէրի խանթա պուլունուհօրաք։ Միւշարիւլյ՝ զէմանընդն էն պէօեիւք գրա՛ընը Լոնտրա խարիճինտէ կէչիրմէէճէ մէճպուր օլուր, սիեասի զէվաթլա կէօրիւշմէէճէ վագրթ պուլամազ, վէ մէէմուրիյէթինին իճապ իթտիեի վէզաիֆի չարնաչար մախյէթինտէքի մէմուրլարա հավալէ իտէր իսի։

Գոնթ Հաճֆէլտ՝ 1885 սէնէսինտէ Լոնտրա սէֆարէթինէ թաեին իսիլտիեի վագրթ, զաթէն օլտուգճա գրամ բէյտա իթմիշ սիեասի բիճաք սէվլէթտէն իսի։ 1874 սէն 1878 է գատար՝ Մատրիտտէ սէֆիրլիք իթմիշ, վէ տահա սոնրա 3 սէնէ գատար չիմտիքի պաշվէքիլ գոնթ Պուլօվնն բէյտերի Պուլօվնն եէրինէ իսարիճիէ նէզարէթինէ թաեին օլուճմուշ իսի։ 1885 սէնէսինտէ Ալմանեանդն Լոնտրա սէֆիրի գոնթ Մուենթէր՝ Բարիզ սէֆարէթինէ թաեին օլունտուղընտան, գոնթ Հաճֆէլտ՝ Լոնտրա սէֆարէթինէ կէօնտէրիլմիշ, վէ եէրինէ տէ բրէնս Պիզմարգն մահատմը գոնթ Հէրպէրթ կէչմիշ իսի։

Գոնթ Հաճֆէլտ՝ Լոնտրաեա վասբլ օլտուղը վագրթ, Լորտ Սալիսբրիին օ գէմանքի էֆքեարընդն նէյրինէ վասբթա օլան «Մորնինկ Բոսթ» կազէթասը՝ քէնտիսինէ աթիտէքի սէօզլէրէրլէ ֆէվգէլատէ պիր թէվճճիւն կէսթէրմիշ իսի։

«Տիւնեանդն էն պէօեիւք պիր տէվլէթը պարիյէսի՝ էն պէօեիւք պիր տէվլէթը պէրրիյէսի հագդնտա հիչպիր բէգապէթ հիսսի ատույմազ.»

Պու ճիւմլէ Պիզմարգն մէչոր «Պալէնա իլէ ֆիլին պիրի պիրի իլէ սպրաշմալարը միմքին տէիիլ տիր» ճիւմլէսինի անսրբեսր իսի։

Ֆագաթ պու ճիւմլէնին հազրդաթը մանէասը՝ եավաշ եավաշ զարի օլմազա պաշլատը. պինաէն տէյէ «Մորնինկ Բոսթ»ըն 16 սէնէ էվվէլ կէօսթէրտիեի հիւսնը զանա, շիտտի Ինկիլիթերատա բէյ չոդ քիշիլէր իշթիրաք իթմէեօր։

Ալմանեանդն թէրագգէ իթմէնէ պաշլատըզը սրբատա, Ինկիլիթերա՝ գոնթ Հաճֆէլտին Լոնտրաեա թաեիրինտէն սոնրա, մէզքիւր թէրագգէնէ գարշու կէմմէնէ թէշէպպիւս իթմիշ տիր։ Լսանէն Պիզմարգն բոլիթիկասը՝ Ինկիլիզլերէ բէյ պէօեիւք էմէնիյէթ վէրմէեօր իսի։

Ճէյմսոն վագասը միւնասիպէթի իլէ, իմբէրթօր Վիլհէլմ հազրէթլերի թարաֆընտան Բրիսկէրէ թէլէկրաֆ չէքիլմիսի սրբատա, իբի հիւքիւմէթ ադրասընտաքի խուսուսիթի սոն տէրէճէյէ կէլմիշ, վէ Ինկիլիզլերէ բէյ պէօեիւք պիր սապրըզլըգ վերմիշ իսի։ Տիկէր թարաֆտան, Ալմանեա՝ թէրէգգիյաթընա տէվամ իտէրէք, պիր չոգ հարպ կէմիսի եարամագ իչուն ճէսիմ մէպպազլար սարֆ էյլէսիսինտէն, Ինկիլիզ էհալիսի՝ Ինկիլիթերանդն պաչլըճա բէզըպի՝ պազարընդն թախմինի վէճճ իլէ, ֆրանսա տէեիլ Ալմանեա որը զանն իթմէկէ պաչլատը։

Շարգի Աֆրիդա վէ ցէլակօա հագդնտա ագա իսիլէն մուահէտնամէ՝ վէ կէչէն աէնէ Զին մէպէլէսի միւնասիպէթի իլէ իմզալանուպ, նէթիճէսինտէ Մանչուրիճէ հիչ թէէսիր իթմէեէն Եանկ-Զէ մուգավէլէնամէսի՝ իբի տէվլէթին՝ միւնասիպէլերինի գուվվէթ լէշգիրմէկէ զայրէթ իթիքլերինի կէօսթէրիեօր։

Իմբէրթօր Վիլհէլմ հազրէթլերինին ֆաալ պիր զաթը գոնթ Հաճֆէլտին եէրինէ թաեին իթմէսի տէ, շիպէհրզ պու մագասատը թէագզոզ իթմէք իչուն տը։

Միշարիւլյ հազրէթլերի՝ պու մէէմուրիյէթէ Համաուրկ սէֆիրի գոնթ Բօլվօլֆ Մէթէրնիհի թաեին իթմիշ տիր միւշարիւլյ գոնթ՝ 48 եաշընտա տը, Վէսթֆալիա վէ Բայն վիլայէթլերինէ խայը ագրապատը պուլունան պիր ա-իլէէ մէնսուպ տը։ Գոնթ տարիւլիւնունտա թանիլ էյլէմիշ տիր։ Պիր չոգ էշէպպի լիսանլարընա վագֆ տը։ Սիեասի իշլէրէտ տախի բէք պէօեիւք մէհարէթ վէ իգթիտարը վար տը։

ԱՄԷՐԻԿԱՅԱ ՍԻՆՏԻԿԱԼԸ—Մէշհուր պանքէր մրսթը Բիրթուսի Մորկան իլէ բէֆիգէլերինին, ճէմահիրը Միլթէֆիլիանդն չիմալէեալէթլերինէ պուլունան տէմիր եօլ խասթլարընը պիրլէշտիրմէք իւզրէ, պու քէրրէ եէնիէն 3,000.000 Ինկիլիզ լիրասը սէրմայէլի պիր սինտիգա վիւճուտա կէթիրտիքլերի՝ թէլէկրաֆ խապէրլերինէն տիր։ Պազը թիճարէթլէրէ նըզամազը պիր իմթիհան հասլը իթմէքտէ օլան սինտիգալարընն մուամէլաթընը տիտտի պիր բէգապէթ թապի պուլունտուրմագ մատտէսի՝ պիր գաշ հաֆթատան պէրու Նիւ-Եօրգ վէ Վաշինկթօն կազէթալարընտա միհիմմ միւպահէսլէրէ մէյտան վէրմիշ տիր։

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, եէնի բէյս Մ. Բուզվէլթ՝ Ամէրիգալըլարը Թէ-ոլ ունիվէրսիթինտա սինտիգա ուսուլընա բաղի օլմամագտա տը։ Հարպիյէ նազրը Մ. Ռոթ՝ վէ մալիյէ նազրը Մ. Նոգա իլէ ասան մէճլիսի ազասընտան մէշհուր Հաննա իսէ սինտիգա ուսուլունը զէմանըմզդն իգթիտատի թէրէգգէլեաթընա մուվաֆֆագ կէօրէրէք, մէզքիւր ուսուլը ումումմալանը արգու իսիեօրլար։

ՎԻՆԷՋԻԷԼԱ - ԳՕԼՕՄՊԻԱ.—Վէնէզուէլա իլէ Գոլօմպիա արասընտա հուսուլէ կէլէն իսիթիֆի տէվամ էյլէմիկի հալտէ, շիմտիեէ գատար իբի հիւքիւմէթ արասընտա պիր իլանը հարպ վուգուա կէլմէմիշ տիր։

Իբի հիւքիւմէթ ասքէրի արասընտա վուգու պուլան մուհարէպէէ տահր, ուզուն ուզատրա թաֆիլաթ վէրիլիր իբէն, էրթէսի կիւն պու մուհարէպէէրին վուգուը գաթի սուրէթտէ եանտա չէգաբրլնտատա վէ կէրէք Գոկօթատան վէ կէրէք Բարաքասան էվրարա կազէթալարընա չէքիլէն թէլէկրաֆնամէլէր՝ պիրի պիրինէ զրտտ պուլունմագտա տը։

Հէր հալտէ, զայրը բէտմի պիր սուրէթտէ մուհարէպէ իտէն վէնէզուէլա իլէ Գոլօմպիա ասքէրինին չարբշմասընա վէ եահսատ պիր հաքէմ վասբթասը իլէ վէ եա պազգա պիր սուրէթ իլէ մէզքիւր իսիթիլաֆքին նէհանէթ պուլմասընա պէքէնմէքտէ վէ հէր իբի հիւքիւմէթ արազիսի տախիլինտէ ավէալը ումումիյէ նօգթան նազրբյա ճալիպը տը գագաթ պիր գարբ-ՀԱՅԼԻԳ ատվամ իսիմքտէ տիր։

Հիւքիւմէթ բէիսի Գոսթրո՝ ճէմահիրը միւթէֆիգանընն՝ ճէպրի պիր սուրէթտէ միւտահէլէ իտէրէք, իբի հիւքիւմէթի պարբարմագ իսթէտիեինի իլան էյլէտիսի հալտէ, Վէնէզուէլա ասքէրի իլէ պիրլէշէրէք, Գոլօմպիեաա թէճավիզ իտէն ասիլէր՝ պունդն մուամալէյէ բէիս թարաֆընտան թէրթիպ իսիլէն պիր տէխսէսէն իպարէթ պուլունտուղընը սէօյլէմէքտէտիր։

Մէրգում ասիլէրէ բիեսաէթ իտէն ճէնէրալ Օրիպ՝ թէճավիզաթա տէվամ իտէճէեինի, վէ Վէնէզուէլանդն եէլ պաշընտան էվվէլ հարպը իլան էյլէճէճէեինի սէօյլէմիշ տիր։

Սան Դրիսթօպալտա թօպլանան Վէնէզուէլա ասքէրի պաշ գօմանտանը-ղընտա պուլունան գաթ՝ հուլուտա պօեուտա պուլունան Գոլօմպիա ասքէրինէ գօհուն՝ ինէք վէ սարէ վէրէրէք, պունլարդն մահիէթլերինի թէէմին էյլէմիշ տիր։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ ՄՈՒՀԱԲԷՊԻՍ.—Լորտ Քիչնէր՝ Բրէթօրիատան սթիտէքի թէլէկրաֆնամէսի չէքմիշ տիր քի, հէր պիր ճիւմլէսի թէագզդա չատան տը։

«Կէչէն հաֆթա զարֆընտա, Հարբիսմոթտա պուլունան ժէնէրալ էլիոթը ֆրրգասը՝ Օրանժ գրթասընդն չիմալը չարգի ճիւէթինտէ պուլունմուշ տը։ Այնը զըմանտա Բայց ճիվարընտա՝ Սթանտէրթօն, Հալլպրան, Վէնպուրի, վէ Պէթլէէմ ճիւէթլերինտէն հարէքէթ իսէն ֆրրգալար՝ այնը մահալէ պուլունան Պոեբլեր իւզրինէ հիւճում իսթիեօրլար իսի։»

Պունուն մանասը չու տը քի, պէշ ֆրրգատան պիրի Թրանսվալտան, սիկէր տէօրթ ֆրրգա տախի Օրանժը չիմալընտան, վասաթընտան չարգը ճէնուպիսինին Բայձ մէվգիինտէ պիրլէշմէք իւզրէ հարէքէթ իթմէշլեր տիր։ Շու հալտէ պունլարդն մագասատը՝ ժէնէրալ Տըվէթի կա էլտէ իթմէք վէ կա օ թարաֆլարտա պուլունտուրմամագտան իսարէթ օլմաշ տը։

Պու հարէքէթլերին նէթիճէսի՝ թէլէկրաֆնամէնին աթիտէքի ֆրրգասընտա կէօրիւնիեօր։

«Տիշմէնէ թէսատիֆ իսիլմի չ իսէ տէ, ուֆաճգա միւֆրէզէլէր թիշթիլ իթմիշ օլտուղունտան, պիր գաշ քիչի էսիր վէ պիր չոգ միւհիմմաթ զապթ իսիլմիշ տիր։

Էսիրլերին մուհաֆազասընա մէէմուր օլան միրալայ Պինկին ֆրրգասընա 400 Պօէրտէն իսարէթ պիր միւֆրէզէ թարաֆընտան հիւճում իսիլմիշ տիր։ Պունլար՝ ժէնէրալ Տէվէթին գումանտասը թահթընտա պուլունուեօր իսմիշ։ Իբի սասթ սիւրէն միւսատէմէտ, տիշմէն՝ տէֆ օլունուշ, 8 քիչի թէրք իթմէտէ մէճպուր օլմուշ տը։ Միւլազիմ Հիւկ իլէ պիր նէֆէր էօլմիշ վէ 3 զապթ իլէ 9 նէֆէր մէճրուհ օլմուշ տը։»

Պու ֆրրգանընն մանէասը չու տը։ Ֆրրգալար՝ Բայձա տօղրու հարէքէթլէրինտէ, կէօհա Տըվէթ ասլա եօգ իմիշ կիպի հիչ քիմսէէ թէսատիֆ իթմէմիշլեր վէ էվվէլճէ պուլունտուղարը մէվզըլարա տօղրու ավանթէ պաշլամըշլար տը։ Պու սուրէթլէ պիրիպիրինտէն ուզաղլաշտրգալարը հալտէ, միրալայ Պինկին ֆրրգասընա 400 քիչիեէ գումանտա իսէն Տէվէթ թարաֆընտան հիւճում իսիլմիշ տիր։

Հէման անը զէմանտա, Լորտ Մէթիւէն՝ վէ միրալայ Բէքէվիչ՝ Թրանսվալը զարպ ճիհէթինտէ, Զէրրիսսթ մէվզրինէն ճէնուպա տօղրու, վէ Շօն-Շերրիթ Պլօքֆաս խանթրը մուհաֆազա իսէն միրալայ Հիքքիեէ թէսատիֆ իթմէք իւզրէ հարէքէթ իսիեօրլար իսի։

Հիքքի՝ Պրաք-Շերրիթտէն գուվվէթլի պիր Եօմանրի ֆրրգասընը 400 Պօէրտէն իսարէթ պիր միւֆրէզէ թարաֆընտան հիւճում իսիլմիշ տիր։ Պունլար՝ ժէնէրալ Տէվէթին գումանտասը թահթընտա պուլունուեօր իսմիշ։ Իբի սասթ սիւրէն միւսատէմէտ, տիշմէն՝ տէֆ օլունուշ, 8 քիչի թէրք իթմէտէ մէճպուր օլմուշ տը։ Միւլազիմ Հիւկ իլէ պիր նէֆէր էօլմիշ վէ 3 զապթ իլէ 9 նէֆէր մէճրուհ օլմուշ տը։»

Պու ֆրրգանընն մանէասը չու տը։ Ֆրրգալար՝ Բայձա տօղրու հարէքէթլէրինտէ, կէօհա Տըվէթ ասլա եօգ իմիշ կիպի հիչ քիմսէէ թէսատիֆ իթմէմիշլեր վէ էվվէլճէ պուլունտուղարը մէվզըլարա տօղրու ավանթէ պաշլամըշլար տը։ Պու սուրէթլէ պիրիպիրինտէն ուզաղլաշտրգալարը հալտէ, միրալայ Պինկին ֆրրգասընա 400 քիչիեէ գումանտա իսէն Տէվէթ թարաֆընտան հիւճում իսիլմիշ տիր։

Հէման անը զէմանտա, Լորտ Մէթիւէն՝ վէ միրալայ Բէքէվիչ՝ Թրանսվալը զարպ ճիհէթինտէ, Զէրրիսսթ մէվզրինէն ճէնուպա տօղրու, վէ Շօն-Շերրիթ Պլօքֆաս խանթրը մուհաֆազա իսէն միրալայ Հիքքիեէ թէսատիֆ իթմէք իւզրէ հարէքէթ իսիեօրլար իսի։

Հիքքի՝ Պրաք-Շերրիթտէն գուվվէթլի պիր Եօմանրի ֆրրգասընը 400 Պօէրտէն իսարէթ պիր միւֆրէզէ թարաֆընտան հիւճում իսիլմիշ տիր։ Բիչնէր՝ սիեօր քի «միրալայ Հիքքինին ֆրրգասը՝ օրտուկահտան 5 միլ մկաֆէտէ 300 Պօէր թարաֆընտան մուհասարա իսիլուպ, 6 մագթուլ վէ 16 մէճրուհ օլարագ 22 նէֆէր թէրք իթտի»։

Պու սրբատա չարգ ճիհէթինտէ նէ օլուեօր իսի։ Լորտ Բիչնէր՝ սէօեիքի, «Թրանսվալը չարգ ճիհէթինտէ պուլունան Պօէրլերէ գարշու հարէքէթ իթմիշ օլան ֆրրգալարընմզ՝ ճէնէրալ Պրիս Համիլթօնդն գումանտասը թահթընտա պուլունուեօր։ Տիւն (էֆքէնտի Նոյեմբերին 14ինտէ) իշպու ֆրրգալարտան պիրի օլան միրալայ Ալլէնպի ֆրրգասը՝ 500 ասքէրէ թէսատիֆ իթմիշտիր քի, պունլար չարգա տօղրու չէքիլմիշլեր տիր։» Նէթիճէ, հէման ումում ինկիլիզ օրտուսը՝ եազմուրը մէվսիմտէ Պօէրլերէ գարշու հարէքէթ իթտիկի հալտէ, հիչ պիր իշ կէօրմէմիշտիր։

ԼՈՐՏ ՐՈԶԲԷՐԻ.—Լիպերալ ֆրրգասընդն Լորտլար մէճլիսինտէ պուլունան սապրգ բէիսի Լորտ Ռոզպէրի էտիմպուրկտա պիր նութգ իյրատ իթմիշ վէ Սալիսպիրի գապինէսի հագդնտա սթիտէքի պէհանթատա պուլունմուշ տը։

«Դապինէթօ քէօթիբրիմ օլմուշ տը, ճէնուպի Աֆրիգա օրտուսը գատար եօրկունն տը. ազ միւտտէթ զարֆընտա անդն եէրինէ պաշգա պիր գապինէ կէչիրմէք իհտապ իտէճէք տիր։ Ֆագաթ քիմի պուլալը՝ Բէնտի ֆիքրիմճէ իշ ատամլարընտան միւրէքքէպ պիր հէյէթ թէշքիշ իթմէլի տիր։ Պունդն իչուն Մ. Իսմաթ իլէ սիր Ռիչարտ Մունը թահին իտէճէք էտիմ, ֆագաթ նէ չարէ քի էօյմիշլեր տիր։ Շիմտի իսէ Սիր Թօմա Լիբթօնը վէ Անտրէ Գարնէկիեի ինթիհապ իթմէք լազըմ կէլէր։

Էմինիմ քի պէօյլէ պիր գապինէ պիր սենէսէն տահա ազ միւտտէթ զարֆընտա իսէպիլէճէեի իհտաաթլա տիւնեաեր հայրէթտէ պրագճագ տը։»

Հազրը պուլունան թիճճար վէ պանքէրլերին՝ պու սէօզլէրտէն հիսս իթտիքլերի սեվինճ ֆէվգէլատէ պէօեիւք օլմուշ տը։

Ավսթրիա Մաճարիսթանն Տէրսաատէթ սէֆիրի Պարոն տը Գալիչէ ճէնապլարը՝ եազտըղընդ վէճճ իլէ, Մէդզունէն վէ մուվազգաֆէն մէմլէքէթլերինէ կիթմէք իւզրէ, պէրապէրլերինտէ մուհթէրէմ զէվճէլերի վէ մախտումը պուլունտուղու հալտէ, էվվէլքի կիւն չարգ սիւրաթ գաթարը իլէ չէհրիմիզտէն հարաքէթ իսէն ֆրրգալար՝ այնը մահալէ պուլունան Պոեբլերէ իւզրինէ հիճում իսիլմիշ տիր։

Սէֆարէթ հավատիսի.—Ավսթրիա վէ Մաճարիսթանդն Տէրսաատէթ սէֆիրի Պարոն տը Գալիչէ ճէնապլարը՝ եազտըղընդ վէճճ իլէ, Մէդզունէն վէ մուվազգաֆէն մէմլէքէթլերինէ կիթմէք իւզրէ, պէրապէրլերինտէ մուհթէրէմ զէվճէլերի վէ մախտումը պուլունտուղու հալտէ, էվվէլքի կիւն չարգ սիւրաթ գաթարը իլէ չէհրիմիզտէն հարաքէթ իսէն ֆրրգալար՝ այնը մահալէ պուլունան Պոեբլերէ իւզրինէ հիճում իսիլմիշ տիր։

Սէֆարէթ հավատիսի.—Ավսթրիա մէճլիսինտէ պու հաֆթա զարֆընտա ճիզուիթլերէ հագդնտա ուզուն ուզատրա միւզաքէրաթ ճէրէճան էթմիշ տիր։

Թիրոլ մէպուսը՝ ճիզուիթլերէն Ավսթրիաեա հիճրեթլերինտէն պահա իտէրէք ատմիշ տիր քի «Սթիրիատա, Բարէնթիատա, Պոհէմիա գրթասընտա, վէէ հասը հէր եէրտէ, ճիզուիթլերէն էմլաք վէ արազի սահման ամլարընտան պահա իսիլիեօր։ Պունունլա պէրապէր, բէբ պէօեիւք վէ նիֆուզը զէվաթ՝ անլարը քէնտի քէօչկլէրինտէ գապալ իսիեօրլար։ 1895 սէնէսինտէ ճիզուիթ բարալարընդն 8,530 ազաեը չամիլ 488 շիրքէթի, վէ ճիզուիթ սէօրլերինին 15,516 գասընը մէվճուտ 647 ճէմիյէթլերի վար իսի։ սէրվէթլերի՝ 238 միլիոնը կէչմէքտէ իսի։ Շու հալտէ պունլարդն Ավսթրիա թօրրաղընտա պէգասը ճարդ տէեիլ տիր։»

ՉԻՆ ՄԷՍԵԼԷՍԻ.— Բէյնս Զուն՝ Բէքինէ վասբլ օլմուշ օլուպ, տօղրուտան տօղրուեա Բայ-Ցէնկ-Ֆուտա պուլունան իմբէրթօր խանէտասը նէզտինէ կիթմիշ տիր։ Շանկ-Հայտա պուլունան Ալման ասքէրինին ինթիզամսդ հալընտան չիքահէթ իսիեօրլար։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Սուրիյէ միւթէպէրանընտան իզզ. Շէյխ Պէրպէր իլէ Հաղին պէյէ թէրֆիան սանիյէ սընֆը միւթէմահիզի, Պուլկարիսթան Սօպրանիէ մէճլիսի ազասընտան իզզ. Իսմաիլ պէյէ սանիյէ սընֆը ռանիսի րիւթպէյլերի թէվճիհ պուլյուրուլմուշ տը։

ՐԷԺԻ ՀԱՍԲԷԼԱԹԸ.— պու սէնէ Ռէժի իսարէսինին հոկտ. այը հասըլաթը 173,000 լիրա օլմուշ տը։

ՄԷԼԱՐԻՅ ՀԱՎԱՏԻՍԻ.—Ալէյհումամ մէքթէպլերէրէ պուլունան թէնէֆֆիւսխանէլէր՝ ինթիզամսդ օլտուղունտան, վէ պազըլարընտա հիչ թէնէֆֆիւսխանէ պուլունմամագընդան, շակիրտլէր հավլուլարտա նէմլիք իշինտէ, սօղուգտա, եաղմուր ալիբնտա տօլաշըօրլար վէ չու հալ՝ պիթթապի շակիրտանդն պիր չոգ խասթալընգարա թուրթուլմալարընա սէպէպ օլտուեօր իսի։ Մէմմունիյէթլէ խապէր ալարզըմզդա կէօրէ, Մէարիֆ նէզարէթի՝ պու միհիմմ սրհհէթ մէսէլէսինի նազարը տըզգաթա ալմըշ. վէ մէզքիւր նէզարէթին սրհիյէ հէյլեմի՝ պիր բարբր թանզիմ իտտէրէք, լազըմ կէլէն թէտպիրլերի կէսգիճէրմիշ տիր։

ԻՏԱՏԻ, Բիւշտի, իսպիտաի մէքթէպլերինտէ պուլունան թէնէֆֆիւսխանէլէր՝ Բամանսան էվվէլ մէյվէ եէտիրիլմէսի՝ մէզքիւր հէյլեթ թարաֆընտան դարալալարբրլմը տը։

ԹԷՍԱՀՀԻԻՏ ՍԷՆԵՏԱԹԸ. — Մուայնէն պիր մէպլաղը հավի օլմասան թէահիւտ սէնէսաթը՝ էհալի պէյնինտէ պիր չէյին թէահիւտ վէ ինթիզամնա ախտ մուգավէլէթ կիպի պիր ճինս մուգավէլէնամէ օլտուղընտան, անլարա զրհատէն պունլարա տահի 10ար զրուշլըգ բուլ եարբշարբրլմասը լազըմ կէլէճէի Ճուբաի Տէվլէթ գարարը իլէ Մալիյէ Նէզարէթինէ թէպլիղ պույրուլմուշ տը։

ՍԷԼԱՆԻԲԷՏ ՖՈՒՐԹՈՒՆԱ. — Կէչէն հաֆթա Սէլանիբ վէ ճիվարընտա եաղան չիտտէթլի եաղմուրլար՝ բէբ պէօեիւք զարարլարա մէյտան վէրմիշ տիր։

Ֆուրթունատան տօլաեը, կէմիլէր վագթ ու զէմանը իլէ լիմանա կիրէ-ճիմ

ՍԷԼԱՆԻԿ տէմիր եօլու գումբանեսաը՝ օտունը, օտուն քէօմիւրինին վէ սաիր մանրուգաթը նագլիյէ իւճրէթինի թէնգիլ իթթիֆինտէն, չէհրիմիզ պիր նօղ քէօմիւր վէ սաիրէ կէօնտէրիլէճէք իմիշ։

ԹԻՖՕ ԻԼԼԷԹԻ. —Թիֆօ իլլէթինին թէտավիսի իչուն քէչի իսիլէն սէրօմրն հէման ճէլալի իլէ, «Համիտիյէ» աթ-ֆալ վէ «Եըլտըզ» խասթախանէլէրինտէ թաթպիգի՝վէ մէնֆաաթը կէօրիւլիւբսէ, ումումի խասթախանէլէրտէ իսթիմալը խուսուսընա էմր ու ֆէրմանը հազրէթը Բաթիշահի չէրէֆհուտուր պույրուլմուշ սըր։

ԹԷՆՍՍԻՍԱԹԸ. ասքերիյէ գօմիսիօնը ալիսի իչուն պիր հիյեմէթը գալէմիյէ վէ մուհասապէ թէշքիլ իսիլէրէք, լաղմ օլան մէշմուրլարը թաեին օլունմուշ սըր։

ԹԱՐԱՊԼՈՒՍԸ ՂԱՐՊՏԱ. նէֆսը թարապլուս իլէ ճէնգօր վէ ճիֆարէ գազալարը վէ ճիվար քէօյլերի էհալիսի տէ ասքէրլիկի գապուլ վէ խթիտա ութմիշլեր սիր։

ԵՄԻՆԵՏ ՄԷՐԹԷՊԼԷՐ. — Եմէտն վիլայէթինտէ 316 ակնէսինտէն պէրի 41 մէքթէպ աչըմըշ սըր։

ՍՕՄՍ-ՊԷՐԿԱՄԱ. եօլը իւզերինտէքի ախշապ քէօրիւլէրտէն 16սընն ինչաաթը խիթամ պուլմուշ վէ պիրի թէքրար եըգըլմըշ սըր։

ԻԶՄԻՐՏԷ. Հաճի Պէյլին խանմը Հասան էֆէնտինին հարէմի՝ Իզմիր միւսլիմ զուրէպա խասթախանէսինէ իքի էվ վագֆ իթմիշ սիր։

ԹՕՐ ԹԱԼԻՄԼԷՐԻ. —Իւչիւնճի օրտուի Հիմաեուսա մէնսուպ 17նճի աւլայն իքինճի թաղուրընն ճնսը վէ 8ինճի պաթարիալարը՝ կէչէն այրն 23ինտէն իսիպարէն Բրէզրէնտէ թօր թալիմլերի իթմիշլեր սիր։

ԻԶՄԻՐՏԷ ԿԷՕՋ ԹԷԲԻ ՃԻՆԱԵԷԹԻ. — Իզմիրտէ բուս ճէմաաթընտան Գօլեաս նամ չախ՝ էվվէլէքի կիճէ Իզմիրտէ կէօզ թէքէտէ էվանկէլօ խմինտէ պիրիսի իլէ միւնազաա վէ մէրգումը պրչագլա գաթլ իտերէք գաչմըշ սըր։

ՍՈՒՐԻՅԵԼ ԻԹՖԱԻՅԵԼ ԱԼԱՅՐ. — Սուրիէտ վալիսի տէվլէթլու բաշա հաղրէթլէրի վիլայէտի մէրքէզինտէ թէշքիլ իսիլէն իթֆայիտ ալայընընն թալիմ ու թէրպիյէսի իչուն լաղմ օլան մուալիմ զայլթլարընն սէրիան կէօնտէրիլսէսինի թալեպ իսթմիշ սիր։

ԻԶՄԻՐ ԲԸԽԹԸՄ ՇԻՐԲԷԹԻ. —Իզմիր բըխթըմ Շիրբէթի՝ մէկթէբ չէհիրտէ պիր բէթթոլ տէքսը իմմիսալընը թալեպ իսթմիշ սիր։ Իչպու իմթիհան վէրիլտիկի թագտիրտէ, էվվէլճէ ինչա օլունան անպարլար գաբատրլուպ, չէհրին ումումի բէթթոլը չիրքէթ թարաֆընտան թէտարիք իսիլէճէք սիր։

ՇԷՀՐԻՄԻԶԼԷ ԷՕՖԷՏԷ պէրու պէօյլէ տէքլամ պուլունուպ, սահիպը իմմիեաը Սամի պէյ սիր։ Բէթթոլ իսիալ իսէն թաճիրլէր՝ կալ սանսըգլարընը մուայէնէ պիր արտիկէ իւճրէթի մուգապիլինտէ մէգքիար անպարլարտա պուլունտուրմաղա մէճբուր սըրլար։

ՐՈՒՄԱՆԻԱ ՎԱՐՕՐ ՇԻՐԲԷԹԻ. — Բէօսթէնճէ իլէ Տէրսաատէթ արասընտա իշլէնէն Ռումանիա վարօրլարը՝ զարանթինալարընը լաղվ օլունմասը իլէ եէնիտէն իշլէնէճէքլէր սիր։ Ասճագ պու վարօրլար՝ պունտան սօնրա ըսնթը ամ եանաշամահուպ եօլճըլարը վէ էմթասը գաեըգլար վասիթասը իլէ նագլ օլունճաղ սրր։ Նագլ իսիլէպիլէճէք օլանլար՝ սիրաեէթ իսէն խասթալըգլարա միւսաիա օրմանլար սրր քի, պէր վէճճը աթի թատաա օլունուր։

Մատէն քէօմիւրի, թաշ, տէմիր վէ սաիր մատէնտէն եարըմըշ, վէ եա մատէն գապլար իչէրուսինտէ գօնըլան էմթաա, զէյթին եաղլարը, չայ, սարտէնիա պալըզը, չէքերլէմէլէր վէ եէնի չուվալլարտա պրուլունան գանվէ։ «Տէզէնֆէքթէ» իֆրասը գապիլ օլամանան բիրինճ, քէսթանէ վէ սաիր գուրու մէրվէլէր տախի, եէնի զապլարտա պուլունտուգլարը հալտէ դապուլ օլաճագ սրր։

ԳԸՇ. — Մանսաթը վիլայէթինտէ զըշ չիմտիտէն բէք չիտտէթ կէօսթէրմէքտէ սիր։

ԱՆԹԻԳԱԼԱՐ. — Գուլա ճիվարընտա, Բիւչիւք Ասմէա օղլու Իսմայիլին թարլասընտա 17 բարչա էսկի ադչէ իլէ մատէնտէն եարըմըշ պիր քէօրէք պաչը պուլունմուշ սրր։

ԽԱՅԱՄՊԱՇԸ ՏԱՐԻԷՍԻՆԻՆ Գուզկունճուգտան Օրթաքեօյէ նագլ օլունաճաղը իշիտիմիշ սիր։

ՃԻՆԱԵԷԹ. — Ունգարանընտա Ալի պէյ խանընտա իգամէթ իտէն, Էրզինճանը Վէլի էվվէլէքի կիճէ սաաթ 3 դարարլարընտա Պէյ Օղլունտա Ֆէբրիտիյէէտ Բիւչիւք շիշխանէ սօգաղընտան կէչմէքտէ իքէն, պարկիրինէ պինմիշ օլարագ, եէնէ մէղքիւր մանալտէն կէչմէքտէ օլան Հագգը նամընտա պիրի՝ մէրգում Վէլինին իւզերինէ հիճում վէ, պաչընն իքի եէրի իլէ պուղազընն ալթ թարաֆընտան ճէրհ իտերէք գաչմըշ սրր մէրգումըն եարալարը զաեէթ թէշլիքէլի օլաուղունտան հաեաթընտան իւմիտ եօք իմիշ, մէրգում ալթընճը տարէրէ խասթախանէսինէ կէօնտէրիմիշ սիր։ Ճարհ Հագգը տախի զապրթաճա արանըմագտա սրր։

ՊԷՕԻԻԲՏԷՐԻ ՃԻՆԱԵԷԹԻ.—Պէօիւքտէրէ իւզերինտէ Գօճա Թաշ նամ մահալտէ Չալըլար իչինտէ, պաչընտան ճէրվէէ գաթլ օլունան պիր շախսընն եաթմագտա օլտուղը՝ էվվէլքի կիւն պէշիքթաշ զապրթա մէէմուրը ալիսի աէվլ։ Հաճի Հասան բաշա հաղրէթլէրի թարաֆընտան խապէր ալընմասը իւզերինէ, տէրհալ թահգիգաթա պաշլանմըշ սրր։ Մագթուլ՝ չալվարը վէ, էօնինտէ էօնլիք պաղը պիր շախս օլուպ, քիմ օլտուղու շիմտիեէ գատար անլաշըլմամըշ սրր։

ԲԱԲԱՍ ՔԻՕՐԻՒՍԻ ՃԻՆԱԵԷԹԻ. —Բաբաս քէօրիւսինտէ Տէրէ մահալէսինտէ սաքին 18 եաշլարընտա Նշան իսմինտէ պիր տէլիգանը՝ էվվէլքի ագշամ սաաթ 11տէ եէնիչէր չարշուսընտա պալըգ սաթմագտա իքէն, մէղքիւր մահալտէ Իշկէմպէճի եօղուշընտա սաքին, 15 եաշընտա Արմենակ իսմինտէ պիր չօճուգ՝ մէրգում Նշանըն եանընա կէլէրէք, վէ կէօտա միշթէրիեէ էքսիք վէրտիեէնի պէհանէ իլէ մէրգումը եագասընտան թուրթուպ, թէնհա պիր սօգագ իչինէ կէօթիւրէրէք, Նշանը սաղ վէ սոլ գապա պալարբարընտան թէշլիքէլի սուրէթտէ պըչագլա ճէրհ իթթիքտէն սօնրա գաչմըշ սրր։ Մէէճրուհ՝ ալթընճը տարէրէ խասթախանէսինէ կէօնտէրիմիշ սիր։

ԿԻՐԷՍՕՆ ՃԻՆԱԵԷԹԻ. — Կիրէսօն գազասընտա, աշճը Բարաշքէվանընն տիւքքանընտա, եէմէք սէպէպիյէ բաթբրսը չըգարտըգտան 2 սաաթ սօնրա, աշճը չըրաղընը սօգագտա գաթլ իթմիշ օլան Մուրթազա օղլու Ասմէա իլէ, Պուլանճգ Նահիյէսի բազարընտան խանէլէրինէ կիթմէքտէ օլան Գարա Իպրահիմ զատէ Ահմէտի, տտի պիր մէսէլէտէն տօլայը գաթլ իտէն Մէհմէտին Թութուլարագ Ատլիյէեէ թէսլիմ իտիլտիեի խապէր ալընմըշ սրր։

ԵԷՆԻ ԹԷՖՐԻԳԱՄԸՋ

ՊԻՐ ՍԷՐԱՅԷՐԻ

Կաղէթամըզընն թիւրքճէ գըսմընը օգուտանալար իչուն տախի զաեէթ միւքէմմէլ պիր բօմանրն նէչրինի էօթէտէն պէրի արզու իթմէքտէ պուլունտուղուտան, չիմտիեէ գատար պէօյլէ պիր բօմանրն ինթիհապլյա մէշղուլ իտիք։ Պու ամֆա ինթիսապլրա մուվաֆֆագ օլտուչումուղ բօման՝ պիր բօմանտան պէքլէնիլէն հէր տիւրլիւ մէքէմմէլիյէթի հալվ վէ զաեէթլէ իպրէթամվզ օլտուղունտան, պունտն մութալէասընը կաղէթամըզընն եալընդը թիւրքճէ գըսմընը օգուտանալարա տէեիլ, հայճա գըսմընը օգուտանալարա տախի թավսիյէ իթմէեի վազիֆէտէն ատտ իտէրիվ։

Էվրօբանրն է'ն մէշհուր հիքմէտէ նէվվայէրինէն էթիէն ԷՆՕԼ իլէ ԼՈՒԻ ԺԻՍՏԻՍԻՆին միւշթէրէքէն թէէլիֆինէ հիմմէթ իթմիշ օլտուգլարը պու բօմանը՝ եարընտան իթիպարէն թէքիրգա սուրէթինտէ կաղէթամըզա տէրճի մուգարրէր սիր։ Ֆճահէէնկիզ վէ ախլէգի վէ էտէպի օլան վէ հավասը բուհը հէր ճիհէթլէ թէհնիճ իթմէք խասաբնա թէմամըլլա մալիք պուլունան մէղքիւր բօմանրն տախի քէմալը իշթիեագլա մութալէասընը՝ կաղէթամըզը օգուտան միհնթերէմ զաթլարա թավսիյէ էյլէրիզ։

()—()—()—()—()—()—()—()—()—()—()

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

ՊՈՒ ԿԻՃԷՐԻ

Նոյեմբեր 19, 1901

Ֆրանսըզ էհսանը	(3% Français)	101.
Բէժի	(Tab. Turcs)	298
Գօնսօլիտ.	(R. Turque D.)	24.10
Շըմէնտֆէր	(Lots Turcs)	101.50
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	520
Թրանսվալ	(Transvaal)	76.25

ԱԶԳԱՅԻՆ

Նպատակից Ցանձնաժողովը գումարուեցաւ երէկ Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ։ 1. Տիարպէքիրի առաջն. Եղեկիէլ Ծ. Վրդ. Ցանձնաժողովին ներկայացաւ և իր թեմի որբանոց-արհեստանոցին մէջ արտադրուած գեղեցիկ գորգը ցուցադրեց ժողովականներուն առջեւ։ Ցանձնաժողովը երեւութական յաջողութենէն շատ գոհ մնալով, իր գոհունակութիւնը յայտնեց և որոշեց որ անոր աքէնտական արժէքն ալ գնահատել կարենալու համար, այդ մասին մասնագէտներու կարծիքը առնուի։ Եղեկիէլ Վրդ. մխանդամայն որբանոցին համար նիւթական քաջալերութիւններ խնդրած ըլլալով Ցանձնաժողովէն և այս վերջինը որոշեց իր յառաջիկայ նստին կարելին ի գործ դնել այս մասին՝ իր տրամադրելի միջոցներով։ 2. Վարագայ Վանքի որբանոցին նախկին պաշտօնական տեսչին, վերահաստատման համար թէ՛ Վանայ ժողովականներէն և թէ ուրիշ կարեւոր անձերէ գրաւոր դիմումներ եղած էին, Ցանձնաժողովը զանոնք նկատի առաւ բայց միւս կողմէն նկատելով նաեւ որ արդէն ներկայ տարւոյն հետ վարագայ որբանոցին եւս պայմանական քառամեայ շրջանը աւարտած է, հարկ չդատեց այլեւս որ և է կարգադրութիւն ընել յիշեալ տնօրէնին նկատմամբ։ (Քառամեայ շրջանին լրացումը՝ որբանոցին փակո՞ւմ պէտք է ենթադրել։ Ծ. Խ.) 3. Մուշէն Պատր. փոխանորդ Տոսրով Ծ. Վրդ. գիր մը ուղղելով Ցանձնաժողովին, պատկերացուցած էր Ս. Աւաքելոց վանքի որբանոցին արգահատելի վիճակը և կը յաւելուր թէ տղոց զգեստները ողորմելի են։ (Կ'երեւայ թէ կանխապէս ղրկուած նպաստները իր նպատակին ծառայած չըլլալուն՝ այս խեղճերը տուժած են։ Ծ. Խ.) Ցանձնաժողովը որոշեց անմիջապէս 50 ոսկի ղրկել Խոսրով Ծ. Վրդ.ին՝ որբանոցին անմիջական պէտքերուն յատկացուելու համար։

4.—Նոյնպէս. Տոսրով Ծ. Վրդ.ի մէկ գրէն տեղեկանալով որ նոր ընտրուած որբանոցի հոգաբարձութեան վաւերացումը կը պահանջուի, որպէսզի որ հոգաբարձութեան աշխարհական անդամներուն մէկուն տեղ քահանայ մը նշանակուի և ապա վաւերացուի։ 5.—Մուշի ազգկանց որբանոցի դպրոցին նորոգ ընտրուած հոգաբարձութիւնը վաւերացուց։—Ցանձնաժողովը առաջիկայ նստին մէջ նկատի պիտի առնէ արհեստանոցներու կազմութեան խնդիրը և զայն գործնական ձեւի մը պիտի վերածէ։

—Կրօն. Ժողովը երէկ նիստ գումարեց Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ և ներկայութեամբ Պատր. Փոխանորդին, Վարդապետ Պէսիկ. Մանկունի, և Դարբիէլ Խանձան ու Կարապետ Սանասարեան Ա. քահանաներու։ 1. Որոշուեցաւ Բալուէն առանց արտօնութեան հեռացած Նիկողոս Վրդ. Ֆրանկիւլեանի որ՝ և է առաջն. պաշտօն չտալ՝ ըստ Խառն Ժողովոյ որոշման։ Բալու նոր առաջնորդի ընտրութեան հրահանգ ղրկուեցաւ, ընտրելի ներկայացնելով Վահրիճ, Եղիշէ Գալֆայեան և Ազան Ծ. Վրդ.ները։ 2. Բզիի համար ալ առաջնորդի ընտրութեան հրահանգին հետ մէկտեղ Գէորգ Իփրանոսեան, Գնել Գալէմքարեան և Կարապետ Տ. Կարապետեան վարդապետներու անունները ալ իրը ընտրելի ցուցուեցան։ 3. Մուշի Ս. Կարապետ վանքի միաբանական ժողովը, միաբաններէն երեք սարկաւագի վարդապետի ձեռնադրութեան հրաման խնդրած էր. որոշուեցաւ Եղեսիոյ առաջնորդ Խորէն Եպիսկոպոս Մխիթարեանի յանձնարարել՝ ձեռնադրել զանոնք։ 4. Ս. Պատրիարքին՝ Պատր. ընտրութեան վերջերորդ տարեդարձը ըլլալով երկ, Էմմանուէլ Պալեան, Բարգէն, Գնել, Վահրիճ, Տիրայր, Սահակ, Մեհրուժան և Գրիգորիս վարդապետները շնորհաւորեցին Ն. Սրբազնութիւնը։ Եւն. եւն.։

— Հոկտեմբեր 20ին հանդուցեալ Մատթէոս Մամուրեանին անուան տարեդարձը ըլլալով, նոյն օրը հոգեհանգիստ կատարուեր է Իզմիրի Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին մէջ հանդուցեալին յիշատակին և պակներ դրուեր են անոր գերեզմանին վրայ, ի ներկայութեան իր պարագաներուն և ազգականներուն։

— Իզմիրի Ազգ. հիւանդանոցին հարիւրամեայ յոբելեանի տեղեկագիրը, (1801-1901) պատրաստուած յոբելեանի յանձնաժողովին անդամ Պ. Կ. Նաւասարդեանի կողմէն, հրատարակուեր է վերջերս Մամուրեան տպարանէն։ Տետրակը որ 56 էջերէ կը բաղկանայ, յառաջաբան մը ունի և Իզմիրի Ս. Աստուածածնայ հիւանդանոցի մէկ պաշտօնական նամակը որ անոր հրատարակութիւնը կ'արտօնէ։ Տեղեկագիրը երեք շրջաններու բաժնուած է, Ա.ը 1801-1842, Բ.ը 1842-1879, Գ.ը 1879-1901, որոնց մէջ համառօտակի ներկայացուած են հիւանդանոցին անցեալ և ներկայ վիճակը ու կրած այլ և այլ փոփոխութիւնները, 1869ի վերաշինութեան հանդէպն ու շէնքին մանրամասն նկարագիրը։ Տեղեկագրին վերջը դրուած են մի քանի հաշուեկշիռներ և եզրակացութիւն մը որով կոչում կ'ընայ բարեսէր ազգայնոց առատաձեռնութեան։ Այս տեղեկագիրը, տպեալ նամակի մը հետ մէկտեղ պիտի խրկուի հեռաւոր և մօտաւոր ազգայնոց, առաջնորդներու, խմբագրութեանց, ան. խնդրելով իրենց աջակցութիւնը, նպաստը և մասնակցութիւնը Հիւանդանոցի հարիւրամեայ յոբելեանին։ Հանդէսին օրը որոշուած է յառաջիկայ նոր տարւոյ մարտ 31ի կիրակի օրը։

— Կիպրոսի առաջնորդ Պետրոս Վ. Սարաճեան արդէն ճամբայ ելած է իր ծննդավայրը՝ Սիվրի Հիսար երթալու ուրէք Պօլիս պիտի անցնի՝ իր աչքերուն տկարութիւնը դարմանել տալու համար, որմէ յետոյ պիտի վերադառնայ իր պաշտօնատեղին։

—Ս. Հայրապետը հոկտ. 17ին փոխադարձ այցելութիւնը ընդուներ է Կովկասի կառավարչապետ իշխան Կալիցինին։

—Շնորհակալութիւն յայտնելու համար Ս. Պատրիարքին շնորհաւորական այցելութեանը՝ խստական դեսպան Մարքիզ Քարպոնարա տի Մալարինա Պատրիարքարան փոխադարձ այցելութեան գնաց։

— Նոյնպէս անգլիական դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բռնոր, շնորհակալութեան նամակ ղրկած է Ս. Պատրիարքին՝ Անգլիոյ թագաւոր Էտուարտ Բ.ի ծննդեան տարեդարձին առթիւ ի դիմաց Ազգ. Պատրիարքարանի, Պատր. Փոխանորդը շնորհաւորական այցելութեան ղրկելուն համար։

—Բարիզէն գրուած նամակէ մը հաճոյքով կը տեղեկանանք թէ Պ. Հրանդ Համամճեան, ուսանող ատամնաբուժութեան, որու յաջողութիւններու մասին Պոլսոյ թերթերը քանիցս խօսած են, իր վերջին քննութիւնները աւարտած ըլլալով «տիպլօմ»ին արժանացեր է։

—Մանօթ դերասանուհի Տիկ. Սիրանոյշի մայրը՝ Տիկ. Սոֆի Զալբեան մեռեր է Եէնիգիւղի մէջ։

—Ուսուցչաց Օգնութեան Մնատուկի հոգաբարձութիւնը որ գումարուեցաւ երեկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, իր շնորհակալիքը յայտնեց Ատենապետ Գ.ին իր վեհանձն նուիրատուութեան համար՝ ի յիշատակ իր վաղամեռիկ Տիկնոջ։

Հոգաբարձութիւնը նկատելով որ հասոյթի որոշ աղբիւր չկայ կանոնագրին մէջ, որոշեց շրջանաւարաններու և ուսուցիչներու վիճականներէն առնուած մէյ մէկ մէճիտը յատկացնել Մնատուկին իբրեւ եկամուտ, (որ ըստ պահանջման կրնայ 20-30 ոսկի արտադրել տարին)։ Մնացած հասոյթները պատահական բաներ և ձեռնարկութեանց կարօտ ըլլալով անգործնական թուեցան։

Հոգաբարձութիւնը որոշեց ըստ կանոնագրի իր նախնական դրամագլուխը 300 ոսկւոյ վերածելու համար բարեսէր ազգայիներէ ալ նպաստներ հաւաքել, որուն հոգաբարձուները իրենք ալ պիտի մասնակցին։ Դրամագլուխը իր որոշեալ չափին հասցնելէ վերջ պիտի սկսուի իր նպատակին գործածել։

— Էրզրումի երկրաշարժէն արկածեալ Ազգ. կալուածոց վերանորոգութեան ի նպաստ Ցանձնաժողովը երէկ դարձեալ հանգանակութիւն ըրաւ և 30-40 ոսկւոյ չափ հաւաքուեցաւ։ Տիրան պէյ Կիւմիւշկէրտան խոստացած է Ցանձնաժողովին՝ Վիէննայի ֆեսֆիդայիին գրել որ գումար մը ղրկէ ի նպաստ երկրաշարժի արկածեալներուն։ Սէնտիգան անագին քանակութեամբ ապրանք կը վաճառէ ամէն տարի Էրզրումցւոց։

—Հանգուցեալ Գէորգ էֆ. Մուրատեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.— Ազն. Տեարք՝ Գէորգ Մուրատեան Որդիք 1080 ղրշ. Գ. և Կ. էֆ. Ճէվահիրճեան Նախկին բաղմամեայ պաշտօնեայք հանգուցեալին) 324՝ Արշակ էֆ. Կ. Գարակէօզեան 216՝ Եղբարք Թօքալեան 108՝ Արտաշէս էֆ. Մկրեան 108՝ Եուսուֆաքի էֆ. Եօրկիսաի 108։

(Նախորդ ցուցակին մէջ նշանակեալ Յովհաննէս էֆ. Թավշանճեան 324 ղրշ. պէտք է լլնի Տէր և տիկին Յովհաննէս էֆ. Թավշանճեան 1080 ղրշ.։)

—Հանգուցեալ Յակոբ էֆ. Տէրունեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. Ազն. եղբարք Տէրունեան 324 ղրշ. Տիկին Անիկ Տէրունեան 216՝ Քրիստինէ Զագըրեան 108։

—Հանգուցեալ Առաքել էֆ. Արեւեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.— Այրի Տիկին Ռէժին Արեւեան և զաւակունք 216 ղշ.։ Այրի Տիկին Զապէլ Խ. Արեւեան՝ Տէր և Տիկին Յովսէփ էֆ. Արեւեան, Տէր և Տիկին Դէորդ էֆ. Յովակիմեան 108ական ղրուշ։

ՀԱՅ - ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ

ԿԱՐՆՈՑ ԵՐԿՐԱՇԱՐԺԷ.—Ինպատ Կարնոյ երկրաշարժէն մնասուած Հայ - Հռոմէական ազգայիններուն՝ Պատրիարքարանի կողմէ կազմուած Ցանձնաժողովը մինչեւ հիմա 1000 ոսկիի մօտ գումար մը հաւաքեր է՝ զոր մասառ մաս կը ղրկէ Կարին՝ առաջնորդ Կարապետ Եպիսկ. Քչուրեանի։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

ԲԱՐԻԶ, 18 Նոյեմբեր.— Պու կիւնքի մէճլիսը մէպուսանրն միւզաքէրաթը՝ բէք չամաթալը օլմուշ սրր։ Զինէ ասքէր վէ սաիրէ կէնտէրմէք մէսարիֆի իլէ խթիրազ բրօժէսի՝ միւզաքէրէ օլունմուշ սրր։ Ազատան Մ. Բիլօ՝ պիւտճէ գօմիսիօնունրն միւզաքէրէլէրինի թէնգըտ էյլէմիշ սիր. ազատան Մ. Պէրթօ՝ Մ. Բիլօնա պիր թօգաթ ուրմագ իսթէմիշ սիր, պունտան սօնրա, մէճլիսէ թարիֆ օլունմազ ակրէճէէ պիր կիւրիւլթիւ գօբմուշ սրր։ Մէճլիս՝ միւզաքէրաթընը թաթիլ իթմիշ վէ ազանրն չօղը՝ մէճլիս սալընմասանան չըգմըշնար սրր։ Պիր գաչ տագրգա սօնրա, միւզաքէրաթա թէքրար տէվամ օլունմուշ իսէ տէ, կիւրիւլթիւ վէ չէմաթալարրն տրգասը քէսկիմիշ սիր։

—Մէպուսան մէճլիսի՝ պու կիւն Զին թաղմինաթը գարշուլըգ կէօսթէրիլէրէք, ագա օլունճաղ իսթիդրազ բրօժէսի հագդընտա միւզաքէրաթա պաչլամըշ սրր։ Պու մինասիպէթլէ պաղը հատիրէլէր զուհուր վէ չէտիա միւպահէսէլէր ճէրէեան իթմիշ սիր։ Ազատան պիրի՝ գապինէեի չիտտէթլէ թէնգըտ վէ մուալիեէզէ էյլէմիշ սիր։ Մէճլիս բէիսի Մ. Տէչանէլ՝ մէճլիսէ կիւրիւլթիւ չըգարանլարա տաիր օլան նրգանամամ ահքեամընը իճրաեա մէճպուր օլմուշ սրր. սօնրա միւզաքէրէ թաթիլ օլունմուշ սրր։

ԴԱՀԻՐԻ.— Նոյեմբերին 15 կիւնի զարիֆնտա հարարէթ՝ բամուգ մանուալընա միւսաիա պուլունմուշ իսէ տէ, սեղտամբեր զարֆընտա հասրլ օլան սիսին սէպէպ օլուուղը զարարլար՝ բէք միւհիմմ օլմուշ սրր։ Պինաէնալէյ, պու սէնէ 2,250,000 գանթար մահնուլ ալընճաճաղը զանն օլունուեոր,

ՊԷՐԼԻՆ.— Բայսթակ վէ Լանթակ մէճլիսլէրինին եագընտա տաղըարլաճաղը բիսմարէք օլունուեոր։

ԼՕՆՏՐԱ. — Պօէր ժէնէրալլարընտան Պօթանրն 800 նէֆէր իլէ Ինկիլիզլէր թէպիմ օլտուղը հագդընտա Պօրսատա տէօնէն բիվանէթ՝ ֆօնտալարտա պիր թէրէգդը մէյտանա կէթիրմէք իչուն, պիր պօրսա մանէօվրասընտան իպարէթ իտի։

ԼԻՎԸՐՊՈՒԼ.— Նիւ-Եորգտան ալընան խապէրլէրէ կէօրէ, պուդճայ բիացասը՝ բէք թութկուն սրր։ Լիվըրուլգա սօն ֆիաթ՝ 0,50տէ գալմըշ սրր։

ԲԷՇԹԱ.— Մէճլիսը մէպուսան՝ իֆթիթահի նութգա գարշը, իմբէրաթօր հագրէթլէրինէ թագտիմ օլունճաղ ճէվապ արիզէսի հագդընտա միւզաքէրէ իսէճէճէի սրրատա, Մաճարիսթան պաշ վէքիլի Մ. Տը Զէլ՝ Ավսթրիա վէ Մաճարիսթանրն մէնֆաաթլարը՝ իքի մէմլէքէթ արասընտա ատալէթ տարբէսինտէ պիր մուգավէլէ ագտընը մուճիպ օլաճաղընը պէհան վէ իչ սեվլէթ իթթիֆագընտան պահ իլէ, պու իթթիֆագընն իչ սեվլէթին սէլամէթինի թէէմին էյլէտիեի կիպի, սուլհ վէ միւսալէմէթը ումումիյէեի տախի թէէմին իթտիեեինի իլավէթէն տէրմէհաեն էյլէմիշ սիր։

ԳԱՏՐ ԳԻՒՂԻՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մանրամասն՝ Գատը գիւղ, եկեղեցիին դիմացը Զպուլքեան դեղարանը կը գտնուի՝ ամէն առտու, ուր կրնան դիմել նաև բժանորդագրուել փափաքողները։

ՊՈՒ սապահ Էմին Էօնիւնճէ սաթըլան սէպէտէնին Շէհր Էմանէթը ճէլիլէսինտէն մաթպասըզա թէպլիղ օլունան ֆիյաթ ճէվվէլի.

Ճաշ-եղէն	սպէս	քէսէ	ղր	բր
Պարպունիա	——	1	1	20
Եէչիլ ածը պիպէր	——	1	1	
Եէչիլ թօքարլագ պիպէր	——	1	1	10
Զալը ֆասուլիսը	——	1	1	35
Լահանա	——	1	—	13
Սպանանագ	——	1	—	14
Այիշէ գաարն ֆասուլիա	——	1	1	10
Գըրմըզը տօմաթէս	——	1	1	30
Եէչիլ »	——	1		10
Սագըզ գապաղը	——	1	1	20
Քէրէվիզ		1		14
Հավուճ		1	1	10
Բրասա		1		12
Շալկամ		1		15
Պաշ բաթլիճանը	100		18	
Օրթա »	100		14	
Թօքաճ »	100		08	—

Պալէճատէքի ֆիւնթատան զիւատէ սաթան օլուր իսէ օ միսիլլու հագգընա մուսմէլէի հէզարիւէ իճրա օլունմագ իւզրէ Շէհր Էմանէթինէ վէ սաիրէի պէէնիսիէ միւաիր վէ մէվզը միւֆէթթիշլերինէ միւրաճաաթլէ պէէան օլունմասը իիթար օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. Ում. տիւն ագչ. գաբ.	26—11
» » » էն եիւքսէք	26—12
» » » էն աշաղը	25—06
Ռումէլի չըմէն. ագչ. գաբ.	101—
» » էն եիւքսէք	101—12
» » էն աշաղը	100—12

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Բէժի ագսիսը Օս. լիր.	13—25
Սիկարէթ Ա.	—87
» Բ.	—45
Թրամվայ	5—70
Ժուբսանա	1—50
Օպլիկասիոն Թրամվայ	482—
Ասիբանա	3—75
Գրէտի ժէնէրալ	0—10
Սօսիէթէ Օթթոման Ինկ. լիր.	0—12
Լօրիսմ	52—
Պանգ Նասիոնալ տը Կրէդ	403—
Թրանսվալ	73—50
Բըսթըմ Թանվիլաթը	464
Գրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	263—
Անատօլը չըմ ագսիսը	9—08

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՕԱԹԸ

Օսմ. լիրաը 100 ղշ. տան	ղշ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—09
Մէթալիք	98—20
Ինկիլիզ լիրաը	110—08
Ֆրանսըզ ալթունը	87—25
Բօլ	90—30
Գրէմից ալթունը	51—07
Գարպոն գայմէսի	8—57

ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 15 Նոյմբ.

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրաը	91—87
Օսմ. էհսամը այլրաը	23—97
» գաբանաը	23—97
» » Բ	49—50
» » Գ	25—75
Օսմանլը Պանգաաը	10—75
Մըսրը Տուլ. մութթահրաէ	106—50
Պուլկար իսթիգրազը	83—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25—325

ԳԱՄՊԻՕ

Լօնտրա	110—38
Բարիզ 3 այ վատէլը	22—88
Ֆիօրէն Մանտա	——
Վիէննա չէքի (գուլդեն)	——

Բարիզ 18 Նոյմբ.

Ֆրնս էսհ. 4%ֆրանկ	100—80
» » 4½ %	101—17
Եէնի Օսմ. էսհամը այլրաը	24—07
» » գաբանաը	24—07
Ռումէլի չըմէնտֆէրի	101—
Օսմանլը Բէժիսի էսհամը	297—
» Պանգաաը	519—
Գրէտի Լիոնէ	977—
Իթալիա էսհամը	99—50
Բոհորիթէ Թիւրք	494—
Օսմանիյէ	450—
Տուան Օթթոման	515—
Սրանեօլ	70—40
Թրանսվալ	76—
Գամպիօ 3 այ վատէ	105—
Գրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն	—

Պէրլին 18 Նոյմբ.

Ռումէլի չըմէնտրֆ. (մարգ)	99—
Լօնտրա իւզերինէ գամպիօ	22—235

Վիէննա 18 Նոյմբ.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիօ	239—10
Ռումէլի չըմէնտրֆէրի ֆր.	95—94
Օսմանլը Բէժի ագսիսը	270—

ԻԶՄԻՐԻ ԵՒ ՇՐՋԱԿԱՅԻՑ ՀԱՄԱՐ

ՏՕՔԹՕՐ

ԵԹԷ կ'ուզէք առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու ազնիւ սիկառի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Ցովսէփ Էլակէօզեանի

ՏՕՔԹՕՐ

անուն բուն իտալական ամենաընտիր սիկառի թղթերը, որոնք ներքինէ ճչգրիտ առաւելութիւն մը ունին, այս է որ իր շաղին մէկ մասը յատկացուած է սեղուոյս (Իզմիրի) Ներսէսեան Որբանոցին։ Ամէն Հայ զան գործածելով, թէ՛ ուզակի ինպատած կ'ըլլայ գթասիրական հպատատութեան մը և թէ իր պէտքը լրացուցած։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Վաճառատունս կը գտնուի Նալեւ ուրիշ սիկառի թղթեր։

ԵԹԷ ԿԸ ՓԱՓԱՐԻՐ՝ առանց վնասակար նիւթեր պարունակելու առողջարար սիկառի թղթեր ունենալ, ծխեցէ՛ք Կ. Պիպէրեանի

ԲԵՐԱ ԵՒ ՊԷՅՕՂԼՈՒ

անուն բուն գաղղիական ընտիր սիկառի թղթերը, որոնք ուրիշներէն առաւելութիւն մ'ալ ունին, գաղղիերէն և տաճկերէն Բերայի գոնաւոր քարտէսը պարունակելով։

ՓՈՐՁԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԴՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ

Կեդրոնատեղին է Կ. Պոլիս, Զիմպիւլի խան, Կարապետ էֆ. Պիպէրեանի վաճառատունը։

Մեծաքանակ գնող յանձնարարներուն ԳՈՀԱՑԻՒՑԻՉ ՁՆՂՁ։

Ուրիշ զանազան սիկառի թղթեր ալ կը գտնուին վաճառատունս։

Կեդրոնական գրասենեակ։

ՏԻՀ. ԹԱՊԻՊԻ Ե. ՀՈՑԵԱՆ

Գրաբար Գէորգ Մասա ճարտարեալ

Բէյ-Ղլիի՝ ասիական Հոյոյ, Նոմ։ 52

Հէր կիրակի սապատան կիրէ կարգաւոր գատար միամիտներ Հոյեան էֆ. թէտավիանանէսին միւրաճաթ իւէն զէվաթը գապուլ իլէ տիր ադրիարդ, չիւրիւքիւեի վէ պուռնարտան իլէրի կէլէն աղը խարիսիարդիրը էն միւքէմմէլ վէ սօն թէրթիպտէ ալաթ վէ իլաճլար իլէ թէտավի իտէր։ Ալթը, ըլարին, էմայլան տրիէ տօլտուրուլաբ զայթ գարիֆ վէ ունանաթքարանէ տիր թագզիլարը իմայ իտէր կէրէք գատու վէ կէրէք ալիուն տիմաղ իսթիմալը իլէ Հէր միրաճաթ իտէն թէէմին էտիրիր վէ տէրէօճաէ էտիլէն վաղիթէ մուճիրը մէմնունիյէթ սուրէթէ իլամալ օլունտուգդան սօնրա թէվիհէ օլունար։

Բազար էրթէսի, չարշանպա վէ ճումա էրթէսի Սթանպոլ ճիւէթինէ պուլունան միւթէրիւէրիին սապատան էօյլէկէ գատար Պահճէ Գարուտա Ա. Սահակեան Տիր թէտավիանանէսինէ գապուլ իտէր։

Լիւդումը թագտիրինէ բազար կիւնլէրի տաիսի միւրաճաթի օլունապիէր։ 16—20

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԳՈՐԾԱԿԱՑՆԵՐ

ՄԱՐԶՈՒԱՆ.— Սաւտիս էֆ. Կիւլպէնկեանի դիմելով կարելի է «Մանզումէ»ի բաժանորդ գրուիլ։

ԽԱՐԲԵՐԴ.— Կարապետ էֆ. Մուսեղեան Եփրատ Գօլէճ, նոյնպէս բաժանորդ կ'արձանագրէ։

Գ. ԷՐՄԷՆԵԱՆ ՎԷ ՇԻՐՈՒԷՔԵԱՍԸ

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷԼԳԻՍԷ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍԸ

Սթանպոլաս Մուլթան Համամտրնտա Թօպալեան խանրնտա Ն՝ 24

Էլգիսէ մաղազալարը միանգամայն էն էսկի վէ էն վիճատէ էմիյէթի վէ չէօտրէթի օլան Թօպալեան խանրնտաքի էլգիսէ մաղազասրնրն էսկի նամ վէ չէօտրէթ վէ իսնվան վէ սէքիսանը առլա թէպտիլ օլունմարդ օլտուղը կիպի ճափա վէ մուէսսիսի Դ. Էրմէնեան պիր գաթ տահա ինդիպտի վէ իսթիզամը իտաթէի իսթիքամալ իլէ վիճիթէ լիր տիր։

Թօպալեան խանրնտաքի մաղազա միւսամասէմէլիրինէն պաղրլարրնրն օ ճիվարտա մուխթէլիֆ իսիմէր իլէ միճէտատէն ազմրշ օլտուգլարը կէպիսէ մաղազալարրնրն՝ Թօպալեան խանրնտաքի էլգիսէ մաղազասը իլէ ասլա վէ զաման իշթիրաք վէ միւնասիպէթ վէ իրթիպաթլարը օլմատրընտան, միւհթէրէմ միւշթէրիւէրիմիզին իզիֆալ օլունմասարագ Թօպալեան խանրնտաքի էլգիսէ մաղազասրնա միւրաճաթ իթմէլէրի թավսիէ վէ իլան օլունար։

ՅԻՒԼԱՔ ՄԱԳԻՈՒ

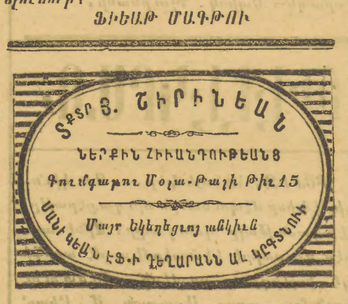

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ԱՇԽԱՐՀԻ ՄԷՋ

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը իր հռչակաւոր մեքենաներէն մինչեւ յարդ 18 միլիոն մեքենայ ծախած է։

ՍԻՆԿԷՐԻ ընկերութիւնը զանազան արուեստանոցներու մէջ 400է աւելի չքաղաքամ և պատուոյ մրցանակ առած է։

Այն անհուն յաջողութիւնը զոր և ոչ մէկ ուրիշ ընկերութիւն կարողացած է ձեռք բերել, ՍԻՆԿԷՐ մեքենայից գերազանցութեան արդիւնքն է։

Կեղծարէն զգուշացէք։ Սինկէրի ճշմարիտ մեքենաները կը կրեն իրենց վրայ դիմաց զետեղուած յատկանիշը և կը ծախուին միմիայն ի վաճառատունս

THE SINCER MANF. CO. TRADE MARK

Ժ. ՆԱՅՏԼԻՆԿԵՐԻ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ ՎԱՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ, ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ԱՐՔԱՅԻՆ, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ, ԵՒԼՆ.

Արեւելքի համար ընդհանուր վարչութիւն, Բէրա, Գումպարաճի փողոցին անկիւնը գտնուած չէնքը։

Վաճառատունք ի Պոլիս՝ Բէրա, Մեծ փողոց, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դիմաց։ Զուլֆիա՝ Գարաքէօյ Թրամվէյի կայարանին դիմաց։ Պոլիս՝ Սուլթան Համամ և Մուլթան Պայազիտ։ Մանաւանդ՝ զաւառաց բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ՈՒԷՍԹԴԸՐՆ

ԲԱՐԼԱՄԵՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱԲԸ ՄԱՆՍՈՒՍՏՅԱԼ ԹՐՕՆՔՈ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851Տէ ԹԷՏԻՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

TORONTO 1851 WESTERN LONDON

ՏԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՃԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թազմին օլունան զիյանլարրն մէճմուի — ֆունտ. լիրա 6,000,000
Մէվճուտ ազչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ — » » 1,250,000
Քեամիլէն թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ — » » 410,000

Թուրքիա շիւպէսինին միւտիրիյումումիսի. ԴԱՒՈՒԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Իսթանպոլ, Պահճէ Գարու, Անանիասի Խան, Ն՝ 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իշկիլզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագա տըր

ԻՄԹԱՒ.— Շէհրիմիզին էն մասրուֆ Ֆրանսըզ վէ Ալման գումանիալարրն սէրմայէսի հասըլաթնա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալէ Ուէսթրընտի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթրընտ բագիպլէրինէ թէֆէվվիւգ իթարիմիզէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

Թէց, Թէց, Թէց

Եկմէնի և այլ միւռուած քաղաքներու ամենաընտիր ԹԷՑԵՐԸ բերել տուած եմ։ Զիմուռան այս ցուրտ օրերուն չատ յարմար կուգայ սատամոքսներ տաքցընելու։ Անարատ և մաքուր։

Դիմեցէ՛ք անգամ մը միայն, ու յետոյ փոյթեանդն պիտի վաղէք ինքներն։

Այս տեսակ գործերու մէջ իմ ունեցած բազմամեայ փորձառութիւնը կը բաւէ երաշխիք մը ըլլալ սիկարի թղթին և թէյին աղնուութեան։

Կը ծախուին՝

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՁԵՂՁ

ՄԻԱԿ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ

Իզմիր, Բէյտրամալիքլար-Պազը

ՑՈՎՍԷՓ ԷԼԱԿԷՕՁԵԱՆԻ

Վաճառատունը։

Տ. ՏԱՏՐԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Գրաբար-Դիւղ, Նոր-մատրոյցին առէջ-ը

(Եկեղեցւոյ էջը)

Քանի տարուան փորձառութեան մը արդացած, խիստ գոհացուցիչ պայմաններ կ'ընծայէ իր ազնիւ յաճախորդներուն։ Ի հարկին այցելութիւն կուտայ ուր որ կանչուի։ Կը դարմանէ ակռայի ամէն տեսակ հիւանդութիւններ։ Կը չնչէ արհեստական ընտիր ակռաներ որոնք երբէք չեն զանազանիր բնականներէն։ Ակռայ կը լեցնէ ըլաթինով, ոսկիով եւն.։ Գիները միշտ չափաւոր են ամէնքն ալ գոհ կը մնան։

Զրի դարմանում (կարտեալոց համար) չորեքշաբթի օրերը կէս օրէ վերջ։

ԽԱԼԻՍ ՄՈՍԿՕՖ ԼԱՍԹԻՔԼԷՐԻ ԿԷԼՏԻ

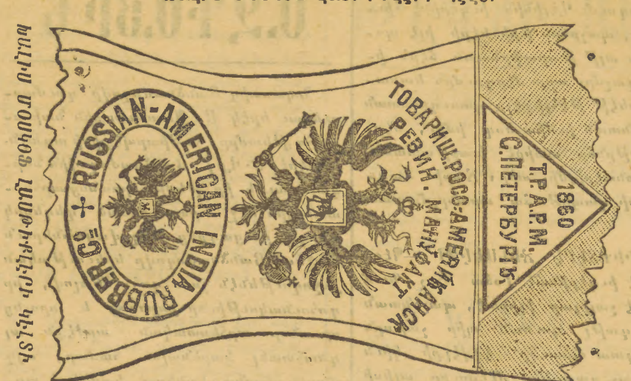

ԻՒՋ ՔԷՕՇԵԼԻ ՄԱՐԴԱՍԸՆԱ ՏԸԳԴԱԹ ԷՏԻՆԻՋ

Խալիս Մոսկոֆ լասթիք քալօշլարը ալմագ արզուսընտա պուլունանլար եօգարատաքը չու իւչ առէտ մարգաեա տրգգաթ էթսինլէր։ Էն զիւեատ իւչ քէօշէլի մարգաեա քի, իշինտէ 1860 թարիխի վէ ալթընտա տէ Ռուսֆա եազը իլէ ՍԷՆ ՔԷԹԷՐՍԲՈՒՐԳ քէլիմէսէ պուլունանմագ։

Մէմալիքը Շահանէ իշիւն եէկեանէ աճէնթասը՝ Մ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ 27—16

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԵՐՄԱՅԷ, ԻՀԱԹԻՅԱԹ, ԹԱՄԻՆԱԹ ՖԻ. 7,000,000

1899տա	մէրի իւլ իմրա	էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի ֆրգ.	19,534,276
»	»	եանկրն » » »	460,267,203
»	»	բրիմի » » »	1,433,965

Էօմիւր էնվէրինէ վէ չօճուգլար իշիւն միւթէսիլ շէրայիթ իլէ սիկուրթա ագատ էր

Եանկրն էորը հէր նէվի պիտա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա ագատ իտէր։

Նոթէյրն էորը հէր նէվի պիտա մալ, էվրաղը նագտիյէ վէ վաղոր սիկուրթաները գատուլ իտէր։

Հիսէտարատա՝ 1896տա 18½%, 1897տէ 18%, 1898տէ 18%, 1899տա 16% թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթտէ Գրէսի Լիոնէ, Անկլօ Աւոթրիան Պանգ, Սօֆիատա Պանգ Նասիոնալ Պիլլկար։

Թաշրալար իշիւն միւստատ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթլէր արանըլըյոր՝ Թիւրքիա իշիւն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի օղագ, Ճէպտիտ խան

Թիւրքիա իշիւն ումումի միւֆէթթիշ.— Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

ՔԻՄԻ ՊՈՒԼՄԱԼԸՍԸՆԸՂ

Աղղընդրը գօգմամասրնը, տիշէրինիզին խասթալրգանան քիւլիէն արի գալմասրնը արզու իտէր իսէնիզ Պաղէէ Փաքուսրնտա Նիգամիէ գարագօլը գաշու քէօշէսինտէ 1 նօմէրօլը մանալը մախսուսատա տիշ թապիպի

ԽԱՉԻԿ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆ ԷՖԷՆԴԻ

պուլմալըսընը։

Մումիալէյ Մէքթէպի Թրպպիէի Շահանէսէն մէէղուն օլուպ, հիշ պիր ադրը հիսա իթիպրմէքսիզին տիշ չէքմէքտէ մուճիսի պուլունմադը պիր իլաճ իլէ եալնըզ իբի տէֆտատա էն չէսիտա տիշ ադրլարրնը քէսմէքտէ, «ագօրբիթ»կիպի հէր նէվ տիշ էթի խասթալբգալարընը թէտավի իթմէքտէ էֆէնդին էն սօն ուսուլի իւզրէ վէ նէվ վիճատա ալէֆլար իլէ տիշ տօլարրմագտա տրը։

Էնվայի թագմա տիշ վէ չէնէ իմալընտաքի մէհարէթի քեամիլէսի ումում միւթէրիւէրլէրինէ հիսանիւ թէվզէճիւհինի ճէլգ իթմէքտէ տրը։

Ճումասա կիւնլէրի մուայէնէխանէսէ բազար կիւնլէրի տէ կէտիկ Բայտատա Համամ ճատատէսինտէ, 15 նօմէրօլը խանէսինէ միւրաճաթի իտէն ֆուգարրը մէճճանէն թէտավի իտէր։ Սապակրը սապի 1½ գատար վէ ագչամլարը տապի սապի 11տէն սօնրա հէր վագրթի խանէսինտէ պուլունուր։

ՏՕՔԹՕՐ ՁՕՊԱՆՕՂԼՈՒ

Մումիալէյ փարինտէ մուտաէթը մէտիսէ էմրազը տապիրիկ վէ սապիկ ելէ գէսպի իկիթիսա իշէյուպ սարա ե ըսրազմօս, իսթէրիք, եարբմ պաշ ադրրը, նիւրիպ, ույգուսուզլուգ ույգուսա կէղմէմէք, չօճուգլարրն իտրար թուքթամամալարը վէ էնվան սինրիսասթալրգարրը էշկիրիք իլէ թէտավի իշէյեսի կիպի միսէ սուլարը, վէ միսէ սուլունրն արթմասը վէ էքսիրէսի, պաղրրսագ, գալպ, ագ վէ գարամէյէր վէ պուլմէսէ էմրազը տապիրիէթ սարիրէի ֆէնրը թըպպրն էն սօն քէշֆիթը իւզրէ հէր կիւն սապատան էօյլէնէ գատար իստանպօլտա օգճիէր պաշինտա (Սիրէմեան) վէ ուզուն չարշուտա (Մէրիտի) էճզախանէլէրինէ վէ էօյլէսէն սօնրա, պէյ օղլու ճատտէի քէպիրտէ Օտիօն թէաթրօսու գարշուսընտա 165 նօմէրօլու Մուայէնէխանէի խուսուսիպէսինէ միւրաճաթի իտէն խասթէկէանը գապուլ իլլէր։

Մուայէնէխանէի խուսուսիպէսինտէ հէր նէվ թէտավիի էլէքթրիկի վէ էլէքթրիկ պանէօսու մէվճուտ տուր։

ՍԿԻԻՏԱՐՅԻՆԵՐՈՒՆ

Անոնք որ կը փափագին Մանչուրիի բաժանորդ գրուիլ, կրնան դիմել Սելամսըզ, Պապա-Ճան փողոց, կօշկակար Վահան էֆ. Սարբեանի խանութը, և ստանալ օրինաւոր ընկալագիրը։

ԷՃԶԱԽԱՆԷԻ ԹԻՒՐՔԻԷ

Սիրքէճիսէ քեանին (Էճզախանէի Թիւրքիէ) եէվմը քիւշատընտան պէրի կէօսթէրտիյի ինթիգամ վէ տրգգաթտան վէ իշզար օլրան քեաֆֆէի էտվիյէնին խալխիյէթ վէ էհվէնիյէթինտէն ազաղը շէհրիմիզին էն միւքէմմէլ էճզախանէսի օլուպ, տիկէրլէրինէ նուամունէի իմթիհան օլմագ շէրէֆինի իհրազ իթմիշ տիր։ պու տրգգաթ վէ իմթիհանա մունզամ օլան թէշարէթ վէ նէզաֆէթ մէկէչէսի քի էճզախանէլէրճէ սաբզ նազարը էհէմմիյէթէ պալնատագ մէկատարն պաշլրճասը տրը։ ամմինին միւէլլէմի վէ տէվիարը ըէսմիյէնին տախի մուստատագ օլտուղը իւզրէ պուրատա քէմալը իլէ ճարի տիր։ պու կիպի պիր թէէսխատէն պէքլէնիլէն չու խրաէմմէթը միւսթահսէնէյէ պիր իլավէի ինսանիյէթքարի օլմագ իւզրէ եէվմը թէէսխինտէն չիմմիյէ գատար միւրաճաաթ իտէն պիտիմէ զուէֆայի խասթէկեան մէճճանէն թէտավի իթտիրիմէք վէ մուալէճաթը լազմէ տախի քէզա պիլա իւճրէվի իթա իտիլմէք կիպի իհթիյար օլրան ֆէտատքեարլրգալար նազարը տրգգաթա ալընանագ օլուր իսէ պու էճզախանէնին իսթիհսալը մէնֆաաթտան զիյատ հէմճինտէ խրատէթ կիպի պիր ֆիքրը ինսանիյէթերէրէի իւզերինէ թէէսիս իտիլմիշ օլտուղը տէրնալ թայէին իտէր, իշթէ չու թատատա օլրանն հիմէմաթը մասրուֆէտէն նազի տիր քի պու էճզախանէ թարիգը թէրագգատա գաթի տէրէճաթ իտէրէք, պու կիւնքի մերթէպէի իշրաղ էլէմիշ վէ պու հիզմէտէն տէ իրզասը միւրաճաաթը մէճմունիյէթ վէ էմնիյէթինի վէ ամբուպսընն տախի խօշնուտիսինի ճէլպ էլէմիշտիր։

Մէրքէր էճզախանէտէ քեաֆֆէի իլէլ վէ էտրատատա քէսքը իսթիհսաբ թամ էլէմիշ մէշանիրը ամբուպսա հէր կիւն էվգաթը մուայէնէտէ հազրը պուլունտըգլարը կիպի վիճքիր ու իհնատէ մախսուս օլմագ իւզրէ տէ մուայէնէխանէլէր մէվճուտ տրը։ էճզախանէտէ պուլունան այէաթ վէ էտէվաթը ֆէնէյէրիրն միւքէմմէլիյէթի սէպէպի իլէ նէկեանէ ամնիյէտէ չայան օլան (թանվիլանան) իսէ ճանիպը հիքիմէթը Սէնիյէտէն Եվրօպատա ատագուզ սէնէ թահսիլ իմտիրիլտիքտէն սօնրա իլք տէֆթա օլարագ քիմիակիր տիրլօմասընը իշրաղ իլէ չէհրիմիզէ ավատէթ իթմիշ օլան Մէքթէպը թրպիի Շահանէ քիմիակիր մուալիմէրինէն Տօքթօր Անմէտ Հիւսէյին պէյին եէտը. իդթիսատ վէ քիֆայէթինէ թէսլիմ իսիլմիշ տիր։ մուամիլէյին ֆէնրը թահսիլատէքի իդթիսատը պուրատա նասը մալում իսէ, Եվրօպատատա օ սէրէճէնէ մարուֆ տրը, մուամիլէյին պէտտը ինսանատա միւհիմմաը թահսիլ հէր նէ վար իսէ, անը քէմալը իհթիմամ իլէ պիտիրտիլի ամբրպպատա իշրաղ վէ պիտայէն ալէյն ամբուպպի մուամիլէյհիմմին իշէրինի պիր գաթ տահա թէտիլ իմտիքատ օլտուղը կիպի մէրի օլան մատէնի նէպպի էր նէվ մէվատատ տախի սուրէթը միւքէմմէլէտ թահսիլ վէ իշրաղ իմտիքատ տրը։ 1—8

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ

Կ. Պոլիս Մահմուտ Փաշայի Բէյ-Իւ Ռէ՝ 271

Վաճառատունս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ և ըմպելիներ, ինչպէս նաև երեկոյթներու և անուան օրհնութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ և ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մը ալ ունենալով վաճառատունս, յանձնարարուած անուշները և զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրութեամբ կը պատրաստուին, վաճառատան մէջ կը գտնուի նաև ֆոնտան և ուրիշ տեսակ չաքարներու ճոխ մթերք մը։ Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք փութով կը կատարուին։ Գիները շատ ժան են։ 98—106

Տէր և Տնօրէն

ՑՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱԼԱՍԵՐԵԱՆ

)(39)(

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖԷԿԵԱՐԻ

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ԶԷՊ ՏՈՀՄԱՑԻՆ ՆԵՆԴԻՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Թ.

Մանկաբար աղան՝ արդէն տարէրը գուռ՝ երբ խոհարարին երգերը լսեց, ինք ալ ամբաս չի մնալու համար սկսաւ երգել,

Նաղիք կուլի կարմիր վարդին տարեւը,
Կրակ են լեցուցեր գրպիս վերեւը,
Գրէ ու մի՛ կքեր սիրուդ բարեւը,
Տուն եկո՛, ուսն եկո՛, աղաս տունեկո՛
Արմազանդ չեմ ուզեր արեւդ առ էկո՛

Մանկաբար աղային կինը՝ որ անմնասիրութիւն ունէր, ծամանոյն խեղճատակ երգերը լսելով

—Բա դուն ասա՝ եվիր Մանկաբար աղա, ասատեց, թող որ Աւօ ախպար խօսքը թամամցունէ։

Թումիկ աղան ալ միւնոյն դիտաղութիւնն ըրաւ և ընդհանուրին կողմէ յայտնուած փափաքին վրայ Աւօ ախպար շարունակեց,

«Շախան որ կ'ասես էնա Հոռմի աղջկայ բերնից կախու�՝ ծոփ կուտայ

Տէ կընա էշօքեամ, տէ կընա կէօքեամ,
Կարմիր օրերս խաղնիմ կեօքեամ,
Կայֆէճու մանչ, որ ասես կը զըռայ։

—Պախանա աղալար սուս օլալըմ, օեւունը պօղուեօրսունրը, եասախ...։

—Օլան նէ՝ ատրսըն, փարաը իլան տէյնը՞լ մը, պիզ պուրտա օյնարրիս, օնլարտա օրտա, պըզրմ քիմա՞ զարարըմըզ վար, կիթանա՞ իշընա.

—Ախ քայմէնի, եորուլածաք իմիս, խթէրիմ կլա՛ծէք,

—Նէ՝ խթէրսէն զօխանա, մանտամա, քիչ կուրպան։

—Կոխսաղ, ասիօռաղ

—Համբա՛, ի՛ւր փախաս կնաց է տա չան ճիշ, ուս չի՛ս կիննա որ էտանք տարտակ վախրի կ'անցուցնն, իշկիու չես ճամբեր ինոր մօտ, չապտ չես աներ, էտանք զարուց տիւքեանճուց խետ պարապար են, ամօթ քիչ։

—Տօ՛ վիր կ'ասես ամօթ, թէրպիէնիւ մարդ, ըսկու կ'երեւնայ որ քիու խելք թանել է էտ աղջկան ապով։

—Պագասանըզա՛, աղալա՛ր ուսաղը։

«Ալ սանա» ասեմ ու զատէքն է մատիքայից թալլեցի է տա չան ճակատ։ Շախան էլ տիւքեանճու մէկեալ արխատաչից ճրին չուշէն է կպուց սրտի վրէն։ Համբան էլ քրն զըմմէնուց առէջ փախաւ է նա գիմացի խամամ ու փչու մի իւռաք միէնք էլ ժիմանք ու մէյ խորտ պար խաղցանք խամամի մէջ պոլոր պոլոր.

ղընճանէ՝՝, ղընճանէ՝՝, ղընճան է
Էլանք գացինք տխպէրք քէօյտաչ խամամին
Ծո՛ պու նէպտիր կ'ասեմ, փէչտիմալ կ'ասեն
Օլան պէնի աչճու մը զանն էտէրէլէր կ'ասեմ,
Մտիկա չեն աներ, մտիկա չեն աներ։
Մեր տուն կայ քառասուն կարաս
Քառասուն կարսին գինին է խաս
Խէյ ծանիմա, ծանիմա։

(*) Այս տարօրինակ պատմութիւնը,

(*) Օնիկի այս պատմութիւնը գրելով հրատարակեց զաւեշտաթերթի մէջ որ այս պահուս մեր ձեռք կը գտնուի։

զոր աւելի ծիծաղաշարժ ընելու համար խոհարար Աւօ զուտ Վանեցիական խրթին լեզուով մը կը պատմէր, այնչափ հաճոյք պատճառեց Օնիկի որ իր իսկ ձեռքով լեցուց բաժակներն ու մատուռակեց ամէնուն ալ։

Էրիկմարդիկ, կիներ, Ֆլորա և մինչեւ իսկ խոժոռադէմ Թումիկ աղա անընդհատ՝ գովեսաը կընէին Աւօի որ չփանալով զուսկական ձայնը արձակեց Սոխն ի սխտոր էնթիւր ծեծենք.

Տոտիկով ծեծենք, տոտիկով ծեծենք, վա՛խ

Տէ թաէ մանչուկ
Պատուխան ճէնճ կայ։

Մանկասար աղան չէր կրնար անտարբեր մնալ ունկնդրութեան ու պատուիներուն որոնք ամէն կողմէ կը մատուցուէին Աւօ ախպարը. ուստի ինք ալ արժանիքը ցուցադրելու դիտումով։

— Ծառայանս իւր, բռաւ զրոց աչակերտ եմ տօմար էվ էֆիմէրտէ կուխարչտկեմ էվ էղէվքօսէն օլուուխա վուխուֆլու մարիւմաթ կու կալլեմ, ասէնկ չիւրիւթիւ էվ զաղէթային մէջ տէրճ ընէլիւ իլայրխ պատմութիւն մի չէի լսած։ Փաչան տոտիկովը կլլող չան տուղէկ, ընտոր ալ ույտուրմիշ կուանէ.

— Հապա՛, յարեց Օնիկի Մանկասարը գրգռելու և զայն ալ խօսեցնելով զուարճանալու համար, տե՛ս մենք չենք կրնար ատանկ բան մը պատմել. Աւօ ախպարը կեանք տեսած մարդ է, խօսք չուզեր փարա կերեր է։

— Նէ մինասիպէթ էֆէնտիմ, Վանցին ինչ ճիւերս է իւր կերած փարան ինչ արլի. իրաւ հիմայուկէկս մեր Ակնեցի էէմէրտաքը փարային ամուր պլլուած են իսէ տը, պիտի առաջ, սարֆուութիւնը ըրած տէվրէնին օրական քառասուն լիցցուն ռուռուպէի խարճլուխին խօսքը չէր ըլլիր։ Ասված օղորմի ձեր էվ մեր օնցաւորաց ֆէօգիւն Ամնա Խնկաձէօրիս մէհլէնէն Զարջուան Զլերենց Մըղտէս Պէյրոսը կարէ իւր ֆրանսըզճէն բարով վուխուֆ քէսպ արած ըլլալուն միւճիւպոլը ինկիլիզճէին ալ մալիւմաթ կու կալլէր էվ սարաֆ Այնասուզենց քով միւթէվէլլիւթիւն կուանէր։ Էնճամ էլ քէլամ խորբիաս չիւրիւթիւ չանեմ, միա բանին ֆէօն ալ հասցուցէանք իւր ան վախթի հէրիֆները կէրէք Այնասուզը, կէրէք Անծատանը և այլս և այլս ճուբի տեղ ոսկի կը խարճեն եղեր. Մըղտէս Պէյրոսը կըսէ թէ՝ եկէն ազա՝ կըսէ, Այնասուզ օղլին մէկ հօգգա պարկուկին մէկ ասկի կուտար էվ էֆ-ֆը գար նէ չալղուճացը երկու հարիւր ուռուպիան մէկէն կու նեսար։

— Է՛, յարեց Օնիկի՝ դուն ալ հիշ ոսկի նեսած ունիս Մանկասար աղա։

— Նէ՝ մինասիպէթ էֆէնտիմ. ծառայական տիւզ պօղաղ հէրիֆին մէյն իմ, էվ Դաւիթին պէս ի քեզ տէր յուսասցին պոչն եմ փակեր կերթամ. մեր մանտաման իւր ըսես։

— Ինձի ալ մէջը չի խառնես նէ չըլլար։

— Սօղոմոն իմասատանը չասո՞ր իւր երկու կողակիցները մէյ մարմին են։

— Իրաւունք ունի Մանկասար աղան, ըսաւ տանտիրուհին, մի կուռաթիք, ա՛ռ մէյ մէկ օղի տամ տի թօխսըրէք,

Մանկասար աղան երեսալով ոտքի ելաւ և ներկայացուած բաժակն առնելով սկսաւ երգել։

Արծաթը բարձը տեղ է
Ջուրն ալ հիւրնտի գեղ է.
Սիրող սիրոյի չեն տար.
Էս ինչ անօրէն գեղ է։

Նայիր նանա նազ խանում
Զրխ այվանա կէղ խանում։

(Շարունակելի)